

Positiivinen pedagogiikka lapsiryhmän hyvinvoinnin tukena

Emilia Laakso

2025 Laurea

Laurea-ammattikorkeakoulu

Positiivinen pedagogiikka lapsiryhmän hyvinvoinnin tukena

Emilia Laakso
Sosionomi
Opinnäytetyö
Toukokuu, 2025

Emilia Laakso

Positiivinen pedagogiikka lapsiryhmän hyvinvoinnin tukena

Vuosi

2025

Sivumäärä

41

Tämän päiväkirjamuotoisen opinnäytetyön tarkoituksena oli tuoda ja tarkastella positiivista pedagogiikkaa päiväkodin 3-5-vuotiaiden lasten arjessa. Positiivisen pedagogiikan tarkoituksena oli tukea lasten- ja työntekijöiden hyvinvointia lapsiryhmässä. Opinnäytetyön yhtenä tavoitteena oli havainnoida, miten positiivinen pedagogiikka lisääntyi kahdeksan viikon aikana. Lisäksi havainnoitiin positiivisen pedagogiikan lisääntymistä, sekä millaisilla keinoilla varhaiskasvatuksen henkilöstö voi vaikuttaa positiivisen pedagogiikan muuttumista pysyväksi työmenetelmäksi lapsiryhmässä. Opinnäytetyössä tarkasteltiin lisäksi, kuinka positiivinen pedagogiikka käytännössä muuttui voimavaraksi ja näkyi lapsiryhmän lisääntyneenä hyvinvointina. Opinnäytetyön tarkoituksena oli kehittää tekijän ammattitaitoa ja vahvistaa ammatillisen identiteetin muodostumista ja valmiuksia työskennellä varhaiskasvatuksessa.

Opinnäytetyö toteutettiin keväällä 2025 eräessä helsinkiläisessä päiväkodissa 3-5-vuotiaiden lasten ryhmässä. Päiväkirjassa raportoitiin varhaiskasvattajan arkea kahdeksan viikon ajan. Jokaiselle viikolle oli suunniteltu pedagogista toimintaa ja päivittäin kirjattu varhaiskasvatuksen arkea ja havaintoja. Jokaisen viikon päätteeksi tehtiin viikkoyhteenveto, jossa peilattiin varhaiskasvatuksen tapahtumia- ja tilanteita teorian tietoon pohjaten sekä hyödyntäen.

Opinnäytetyön tuloksena tekijä koki, että positiivinen pedagogiikka lisääntyi viikkojen aikana ja muodostui ryhmän vakiintuneeksi työmenetelmäksi, jota kaikki hyödynsivät työskennellessä lasten kanssa. Positiivinen pedagogiikka oli yksi työskentelytapa, joka toimi konkreettisenä työskentelymenetelmänä varhaiskasvatuksessa. Kaikissa varhaiskasvatuksen arjen hetkissä voitiin hyödyntää positiivista pedagogiikkaa ja lapsen sensitiivistä kohtaamista. Tekijän ammatti-identiteetti ja ammatillinen itsevarmuus sekä pedagoginen osaaminen vahvistui huomattavasti opinnäytetyöprosessin aikana.

Emilia Laakso

Positive pedagogy as support for children's group wellbeing

Year

2025

Pages

41

The aim of this diary-based thesis was to introduce and examine positive pedagogy in the daily life of a daycare group of children aged 3 to 5. The purpose of applying positive pedagogy was to support both children's and educators' well-being within the group. One of the objectives of the thesis was to observe how the use of positive pedagogy developed over an eight-week period. The thesis also researched how early childhood educator can adopt methods that help establish positive pedagogy as a permanent working approach in early childhood education.

In addition, the study examined how positive pedagogy became a practical resource and was reflected in the overall well-being of the child group. The thesis also aimed to enhance the author's professional competence and to support the formation of a strong professional identity and ability to work in the early childhood educational field.

The thesis was conducted in spring 2025 in a Helsinki-based daycare center with a group of 3-5-year-old children. The diary reports daily life and practices of an early childhood educator over the eight-week period. Each week included planned pedagogical activities and daily events were documented on week basis. At the end of every week a summary was held where the most significant events were analyzed using the theory learned from the literature.

As a result, the author observed a noticeable increase in the use of positive pedagogy, which gradually became an established method among all educators working with the children. Positive pedagogy proved to be effective approach in early childhood education. It was suitable to all daily interactions and situations, including the sensitive encounters with children. Throughout the thesis process, the author's professional identity, confidence, and pedagogical skills were improved significantly.

Keywords: early childhood education, positive pedagogy, sensitivity, well-being

Sisällys

1	Johdanto.....	7
2	Nykytilanne.....	8
2.1	Nykyinen työnkuva ja osaaminen	8
3	Toimintaympäristö	9
3.1	Toimintaympäristön kuvaus.....	9
4	Opinnäytetyön tietoperusta	9
4.1	Tietoperusta- positiivinen pedagogiikka	10
4.2	Opinnäytetyön käsitteistö.....	12
4.3	Varhaiskasvatuksen sidosryhmät	14
5	Opinnäytetyön toteutus	15
5.1	Tavoitteet	15
5.3	Menetelmät	16
5.4	Siiri-Siili.....	16
5.5	Kehuminen ja hyvän huomaaminen.....	17
6	Päiväkirjaraportointi.....	17
6.1	Ensimmäinen viikko	18
6.2	Toinen viikko.....	20
6.3	Kolmas viikko	22
6.4	Neljäs viikko	23
6.5	Viides viikko.....	25
6.6	Kuudes viikko	27
6.7	Seitsemäs viikko	29
6.8	Kahdeksas viikko	31
7	Eettiset näkökulmat	32
8	Johdonmukaisuus.....	33
9	Yhteenveto	34
9.1	Tavoitteiden toteutuminen	34
9.2	Ammatillinen kehittyminen opinnäytetyön aikana	36
10	Pohdinta	37
	Lähteet.....	39
	Kuviot	41

1 Johdanto

Ajatus päiväkirjamuotoisesta opinnäytetyöstä eli pont:ista syntyi, kun aloitin työskentelyn uutena varhaiskasvatuksen opettajana eräässä helsinkiläisessä päiväkodissa. Mietimme yhdessä esihenkilöni kanssa, millaiselle opinnäytetyölle olisi tarvetta ja mikä tukisi omaa työskentelyäni ja opintojani parhaiten. Päiväkirjaopinnäytetyö sopii tähän elämäntilanteeseeni parhaiten ja sen tekeminen sujui mutkattomasti työnohella. Yksikössämme oli kirjattu päiväkotimme omaan toimintasuunnitelmaan, lapsen positiivinen ja sensitiivinen kohtaaminen, lukeminen- ja lukutaidon lisääminen sekä lapsen osallisuus. Nämä kaikki ovat yksikkömme tavoitteita ja Helsingin kaupungin tavoite oli lukutaidon ja lukemisen lisääminen. Tällä hetkellä oma lapsiryhmäni hyötyy erityisesti lukemisen lisäyksestä ja lapsen positiivisesta ja sensitiivisestä kohtamisesta sekä positiivisesta pedagogiikasta.

Pidin päiväkirjaa kahdeksan viikon ajan 7.1.2025-28.2.2025, johon kirjasin päivittäin huomioita lapsiryhmän arjesta ja siitä miten omalla toiminnallani pyrin tuomaan positiivista pedagogiikkaa ryhmäämme ja miten lapsiryhmän toiminta olisi mahdollisimman lasta kunnioittavaa, osallistavaa ja jokainen lapsi kohdataan mahdollisimman positiivisesti päivän aikana. Lisäksi halusin luoda lapsiryhmään mahdollisimman lasta kunnioittavan ilmapiirin ja tuoda ajatuksen työskentelyyn, että lapsi ja perheet ovat kaiken keskiössä ja se tärkein asia, miksi tätä työtä tehdään.

Olen työskennellyt varhaiskasvatuksen opettajan tehtävissä vuodesta 2022 alkaen. Tällä hetkellä työskentelen varhaiskasvatuksen opettajana 3-5-vuotiaiden lasten ryhmässä. Ryhmässä työskentelee lisäksi kaksi varhaiskasvatuksen lastenhoitajaa ja muutaman kerran viikossa varhaiskasvatuksen erityisopettaja. Kun aloitin työskentelyn viime elokuussa, suurin osa ryhmän lapsista oli jo ollut mukana, muutamaa lasta lukuun ottamatta. Useat uudet lapset siirtyivät talomme alle kolmevuotiaiden ryhmästä, meidän ryhmään. Keväällä 2025 ryhmäämme tuli seuraavan kerran talon ulkopuolelta uusia lapsia. Työskentelen Helsingin kaupungilla ja päiväkotini on Helsingin kaupungin kunnallinen päiväkotini.

Opetushallituksen varhaiskasvatussuunnitelman perusteissa (2018, 20) sanotaan, että varhaiskasvatuksen tehtävänä on suojella lasta ja edistää jokaisen lapsen oikeutta hyvään ja turvalliseen lapsuuteen. Varhaiskasvatus perustuu käsitykseen lapsuuden itseisarvosta. Jokainen lapsi on ainutlaatuinen ja arvokas sellaisena kuin hän on, sekä jokaisella lapsella on oikeus tulla kuulluksi, nähdyksi, huomioon otetuksi ja ymmärretyksi omana itsenään ja olla osallisena yhteisönä jäsenenä.

2 Nykytilanne

Olen 33-vuotias ja olen opiskellut pitkään. Opintojen välissä jäin vanhempainvapaalle ja olen tarkoituksella ottanut kursseja hieman vähemmän, kuin päätoimiset opiskelijat. Olen opiskellut työnohella koko ajan ja koen, että työelämä on ollut opintojeni tukena sekä päinvastoin. Olen työharjoitteluissani saanut hyvää palautetta ja positiivinen palaute eri ammattiryhmiltä on luonut itseeni ammatillista itsevarmuutta. Toki tulee muistaa, että varhaiskasvatuksen opettajana ei voi koskaan olla niin sanotusti täysin valmis. Tällä hetkellä itselleni suurena haasteena on työelämässä uusi varhaiskasvatuslaki 540§ /2018, 6. luku. Kelpoisuusvaatimuksena varhaiskasvatuksen opettajan työtehtäviin on vähintään kasvatustieteen kandidaatin tutkinto tai muu vastaava, johon sisältyy varhaiskasvatuksen tehtäviin ammatillisia valmiuksia antavat opinnot, joista voidaan säätää tarkemmin valtioneuvoston asetuksella. Asetuksen myötä en tule saamaan varhaiskasvatuksen opettajan virallista pätevyyttä, vaan valmistun varhaiskasvatuksen sosionomiksi. Täten, en voi esimerkiksi saada Helsingin kaupungilta vakiutuista varhaiskasvatuksen opettajan virkaa. Tavoitteenani on lähteä lähitulevaisuudessa yliopistoon opiskelemaan varhaiskasvatuksen kandidaatiksi, jolloin saan virallisesti varhaiskasvatuksen opettajan pätevyyden, ja näin ollen voin toimia tulevaisuudessa esiopetuksessa.

2.1 Nykyinen työnkuva ja osaaminen

Olen työskennellyt varhaiskasvatuksen opettajana noin kolme vuotta, ja itse työkokemusta varhaiskasvatuksesta on kertynyt yli kymmenen vuotta. Tuolloin työskentelin varhaiskasvatuksen lastenhoitajana. Olen työskennellyt kolmella eri varhaiskasvatusalueella ja edellisellä alueella, työskentelin noin kymmenen vuotta. Tällä hetkellä työskentelen täysin uudella alueella ja olen saanut oppia paljon uusia toimintatapoja sekä olen päässyt tutustumaan uusiin paikkoihin. Tällä uudella alueella on hieman erilainen sosioekonominen rakenne, kuin edellisellä varhaiskasvatusalueellani. Olen tottunut työskentelemään niin sanotusti haastavalla alueella, jossa on paljon tuentarpeisia lapsia ja perheitä. Samoin perheet ovat olleet hyvin monimuotoisia ja monikulttuurisia.

Nykyistä lapsiryhmääni ennen olen ollut, alle kolmevuotiaiden lasten ryhmässä varhaiskasvatuksen opettajana. Olen aina ollut ryhmän ainoa varhaiskasvatuksen opettaja, joten olen tottunut työskentelemään kovan paineen alla ja laatimaan pedagogiset asiakirjat itse. Toiveeni tulevaisuudessa olisi, että tiimissä on kaksi varhaiskasvatuksen opettajaa ja yksi varhaiskasvatuksen lastenhoitaja.

Tällä hetkellä työskentelen uutena varhaiskasvatuksen opettajana 3-5-vuotiaiden lasten ryhmässä. Ryhmässä työskentelee lisäksi kaksi varhaiskasvatuksen lastenhoitajaa ja muutaman kerran viikossa varhaiskasvatuksen erityisopettaja. Suurin osa ryhmän lapsista oli jo ollut ryhmässä, ennen minua, muutamaa lasta lukuun ottamatta. Iso osa lapsista siirtyi talomme alle kolmevuotiaiden ryhmästä, meidän ryhmään ja nyt keväällä 2025 ryhmään tuli vasta talon ulkopuolelta uusia lapsia. Päiväkoti sijaitsee junaradan äärellä, jossa mahdollistuvat monipuoliset retkeilyt luonnossa. Lisäksi alueelta pääsee erilaisten kulttuuri palveluiden äärelle suhteellisen vaivattomasti.

3 Toimintaympäristö

3.1 Toimintaympäristön kuvaus

Päiväkodissa on viisi eri lapsiryhmää, joista yksi on esiopetusryhmä. Kaikissa ryhmissä työskentelee 2-4 kasvattajaa. Yhdessä ryhmässä toimii varhaiskasvatuksen avustaja ja vahvistetun henkilöstömäärän lastenhoitaja. Vahvistetun henkilöstömäärän kasvattaja on osa-aikaisesti paikalla ja hänen vastuullaan on kaksi lasta, kahdessa eri päiväkodissa. Hän on koulutukseltaan varhaiskasvatuksen lastenhoitaja ja hän on kasvatustuottaja aikuinen ja siten eri asemassa, kuin varhaiskasvatuksen avustaja. Varhaiskasvatuksen avustajat eivät ole kasvatustuottajia ja heitä ei lasketa varhaiskasvatuksen mitoitukseen.

Päiväkotiin ja tiimikokoonpanoihin tulee ensi syksynä muutamia muutoksia, kuten alle kolmevuotiaiden lasten ryhmästä tulee kolmen kasvattajan ryhmä. Tällä hetkellä pienten ryhmä on neljän kasvattajan tiimi ja esiopetusryhmästä tulee kolmenkasvattajan tiimi.

Päiväkodissa on suhteellisen pysyvä henkilöstö ja päiväkodissamme on noin 35 % muuta kuin suomea puhuvia lapsia ja perheitä. Perheiden monimuotoisuus on lisääntynyt yksikössämme lyhyessä ajassa paljon ja vahvalle pedagogiselle osaamiselle ja lisäkoulutuksille on tarvetta. Varhaiskasvatusalueellamme näkyy koko pääkaupunkiseudun haaste eli suuri vaje pätevästä varhaiskasvatuksen opettajista. Opinnäytetyöni toimeksiantaja toimii Helsingin kaupunki ja työskentelen Helsingin kaupungin kunnallisessa päiväkodissa.

4 Opinnäytetyön tietoperusta

Opinnäytetyöni tietoperustana on havainnoida, suunnitella ja johtaa lapsiryhmän toimintaa. Toiminnan tukena oli päivittäiset päiväkirjat ja kirjaukset, positiivisen pedagogiikan ammattikirkallisuus, valtakunnallinen varhaiskasvatussuunnitelma. Näiden materiaalien avulla voin muun muassa havainnoida ja kirjata, kuinka positiivinen pedagogiikka tukee omaa lapsiryhmääni ja miten lapsien ja meidän kasvattajien hyvinvointi- ja jaksaminen työssä kohenee.

Opinnäytetyöhön löytyi todella hyvin ammattikirjallisuutta ja tietoa. Positiivinen pedagogiikka hyödyttää yleisesti ottaen kaikkia lapsia ja aikuisia. Lisäksi oma esihenkilöni on kaivannut vahvaa pedagogista osaamista sekä sensitiivistä vuorovaikutusta lasten- ja kasvattajien välille.

Olen tehnyt koko syksyn havaintoja lapsiryhmästä ja aloitin tammikuussa 2025 tekemään päiväkirjaraporttia päivistä ja viikoista, joissa kerron kuinka positiivinen pedagogiikka näkyy meidän lapsiryhmässä. Viikkokirjauksiin kirjoitan, kuinka positiivinen pedagogiikka näkyy konkreettisesti arjessa ja miten se on vaikuttanut positiivisesti lasten hyvinvointiin lapsiryhmässä. Samoin tuon esiin, miten positiivinen pedagogiikka vaikuttaa henkilöstön jaksamiseen työssä.

Olen kirjannut päivä- ja viikko koonteihin, miten kasvattajat voivat hyödyntää positiivista pedagogiikkaa arjessa lasten kanssa työskennellessä. Tarkoituksena on lisätä arkeen vahvaa positiivista työskentelyotetta ja lisätä positiivisen pedagogiikan menetelmiä. Kirjaan myös, kuinka henkilöstö voi omalla toiminnallaan vaikuttaa arkeen varhaiskasvatuksessa. Olen lisännyt tarkoituksella vahvaa sensitiivistä lapsen kohtaamista arkeen. Olen hyödyntänyt positiivisen pedagogiikan materiaaleja lasten kanssa lähes päivittäin, sekä olen käyttänyt positiivisen pedagogiikan ammattikirjallisuutta. Olen lukenut paljon eri varhaiskasvatuksen kirjailijoiden ja alan tutkijoiden materiaalia kirjoittaessani opinnäytetyötä.

Avaan tässä kappaleessa alan keskeisimpiä käsitteitä, joita tulen käyttämään päiväkirjamerkinnoissani. Opinnäytetyöni kannalta keskeiset termit ja käsitteet avaan, jolloin ei varhaiskasvatuksessa työskentelevä lukija ymmärtää paremmin lukemansa. Mainitsen käsitteitä viikkoyhteenvedoissa ja päiväkirjaraporteissa.

4.1 Tietoperusta- positiivinen pedagogiikka

Positiivinen pedagogiikka nähdään yhtenä kasvatusmenetelmänä ja tapana toimia lasten- ja nuorten parissa. Pohjateorian positiivisessa pedagogiikassa, on positiivinen psykologia ja ratkaisukeskeisyys. Tarkoituksena positiivisessa pedagogiikassa on kasvattajan oma halu toimia sensitiivisesti ja ratkaisukeskeisesti lasten kanssa. Ne taidot, joita positiivisella pedagogiikalla ja kasvattajan määrätietoisella työllä saavutetaan, johtavat lapsiryhmässä lasten positiivisiin tunnekokemuksiin, lasten oman resilienssin parantumiseen, positiivisiin kaaveritaitoihin ja ennen kaikkea lasten omiin vahvuuksien käyttöön arjessa. Näitä taitoja varhaiskasvatuksen opettaja voi ja pystyy hyödyntämään lasten kanssa työskennellessä.

Positiivinen pedagogiikka on tieteellisesti todistettu positiivisen psykologian ohjelmilla, joilla on saatu erilaisia myönteisiä vaikutuksia lasten hyvinvointiin. Positiivisen pedagogiikan yksi tärkeimpiä tavoitteita onkin olla kasvattamassa lapsista hyvinvoivia niin psyykkisesti, kuin fyysisesti.

Samoin lasten vahvuuksien aktiivinen huomaaminen varhaiskasvatuksen arjessa on tärkeää ja ne nähdään myös ennalta-ehkäisevinä menetelminä lasten kasvaessa. Positiivinen pedagogiikka parhaimmillaan tukee lasten hyvinvointia ja tuottaa lapsille onnellisuutta sekä ylläpitää lasten hyvinvoivaa mieltä. Varhaiskasvatuksen opettajan hyödyntäessä näitä taitoja lasten ja lapsiryhmän kanssa näen itse niiden lisäävän myös lasten taitoa sietää erilaisia pettymyksiä arjessa ja vahvistavan heidän itsetuntoaan. (Avola & Pentikäinen 2020, 34.)

Positiivinen pedagogiikka voidaan nähdä myös uudenlaisena tapana työskennellä kokonaisvaltaisesti lasten kanssa. Se voi olla varhaiskasvatuksen kankeassa ja alati muuttuvassa arjessa alkuun haastavaa. Samoin positiivinen pedagogiikka saatetaan alkuun ymmärtää ja tulkita väärin. Varsinkin, jos muu henkilökunta ei ymmärrä sen perusajatusta ja ideaa metodin taustalla. Positiivisen pedagogiikan tarkoituksena ei ole lakaista vaikeita asioita varhaiskasvatuksessa maton alle. Varhaiskasvatuksen opettajana on silti velvollisuus puuttua arjen epäkohtiin ja tuoda esimerkiksi työyhteisössä tai vanhemmille esiin vaikeitakin asioita. (Leskisenoja 2017, 12.)

Erilaisten tutkimusten mukaan positiivisella pedagogiikalla on lasten tulevien oppimistaitojen kannalta suuri merkitys ja voidaankin nähdä, että positiivinen pedagogiikka on myös varhaiskasvatussuunnitelman mukaista. (Positiivinen kasvatus 2025.)

Tällä hetkellä varhaiskasvatus on uuden murroksen keskellä ja tavoitteena onkin, että vuonna 2030 varhaiskasvatuksessa työskentelee 2/3 korkeasti koulutettua ammattilaista. Tämä on siinä haastava tilanne ja vaatii erilaisia toimenpiteitä, että uudistukset menevät läpi ja varhaiskasvatuksen arjesta saadaan kaikille lapsille ympäri suomea tasalaatuista. Olennaisinta positiivisessa pedagogiikassa on varhaiskasvatuksen opettajan työskentely tapa ja ohjaava esimerkki, niin lapsille kuin työyhteisölle. Varhaiskasvatuksen opettajana tulee keskittyä ensisijaisesti kannustavaan työotteeseen ja kannustavaan palautteeseen sekä ennen muuta ratkaisukeskeisyyteen. Varhaiskasvatuksen opettaja osaa ja pystyy huomioida jokaisen lapsiryhmän lapsen vahvuudet, ominaisuudet ja pedagogiset tarpeet. Samoin varhaiskasvatuksen opettaja osaa suunnitella toiminnan tukemaan näitä tarpeita. Tarkoituksena positiivisessa pedagogiikassa on keskittyä lasten ja työyhteisön onnistumisiin, toisin kuin keskittyä kehittämiskohteisiin. Positiiviseen pedagogiikkaan kuuluu lasten tunnetaitojen ja kaveritaitojen vahvistaminen leikin ja arjen lomassa. Lisäksi varhaiskasvatuksen opettajalla on suuri vastuu havainnoida ja nähdä lapsessa se hyvä ja positiivisuus. (Leskisenoja 2017, 32.)

Varhaiskasvatuksessa lasten opetukseen kuuluvat laaja-alaiset taidot. Oppimisen osa-alueet on jaettu viiteen eri kategoriaan (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2022, 40).

- Kielten rikas maailma
- Ilmaisun monet muodot

- Minä ja meidän yhteisömme
- Tutkin ja toimin ympäristössäni
- Kasvan, liikun ja kehityn.

Näihin jokaiseen viiteen eri kategoriaan sisältyy positiivinen pedagogiikka. Nämä kaikki selkeät osa-alueet lisäävät lasten positiivista oppimista ja oppimiskokemuksia. Erilaisiin hyvinvointia ja lasten minäpystyvyyttä lisääviin kokemuksiin varhaiskasvatuksessa, voidaan sisällyttää näihin kaikkiin viiteen eri laaja-alaisiin oppimisen osa-alueisiin. Hyvinvointitaidot ovatkin selkeästi kirjattu varhaiskasvatussuunnitelman perusteisiin. Hyvinvointi taidot ja positiivinen pedagogiikka edesauttavat lapsen myönteisen kasvun ja itsetuntemuksen kehittymistä varhaiskasvatuksessa. (Positiivinen kasvatus 2025.)

Positiivisessa pedagogiikassa on tärkeää, että varhaiskasvatuksen opettaja osaa ottaa erilaiset oppijat huomioon ja samalla hän huomioi oppimisen erityisvahvuudet. Pauliina Avola ja Viivi Pentikäinen (2020, 101) tuovat hienosti esiin, että kaikki lapsen luonteenvahvuudet edesauttavat oppimista ja tukevat lapsen käsitystä itsestään. Samoin pystyn itse varhaiskasvatuksen opettajana hyvin samaistumaan, että varsinkin tietyt vahvuudet ovat erityisen tärkeitä elinikäiselle oppimiselle, kuten sinnikkyys ja halu oppia uutta. Näillä erityispiirteillä on todettu tutkimusten mukaan olevan vahva yhteys keskenään ja niiden on tutkittu olevan yhteydessä myös hyvään koulumenestykseen lapsen myöhemmässä iässä.

4.2 Opinnäytetyön käsitteistö

Varhaiskasvatussuunnitelma

Jokaiselle lapselle, joka on varhaiskasvatuksessa tai perhepäivähoidon piirissä, tulee laatia oma varhaiskasvatussuunnitelma yhdessä lapsen vanhempien tai lapsen huoltajien kanssa. Suunnitelman laatii päiväkodissa varhaiskasvatuksen opettaja ja perhepäivähoidossa perhepäivähoitaja. Esiopetuksessa taas lapselle tehdään lapsen esiopetussuunnitelma eli LEOPS. Lapsen varhaiskasvatussuunnitelmaan laaditaan lapselle ikätasoiset ja lapsen yksilöllistä oppimista tukevat henkilökohtaiset tavoitteet. Tavoitteita voivat olla esimerkiksi leikki- ja tunnetaitojen vahvistaminen tai perushoitoon liittyviä, kuten pukemaan oppiminen. Jokaisella lapsella on omat tavoitteensa ja tarkoituksena ei ole asettaa lapsia niin sanotusti samaan muottiin.

Varhaiskasvatussuunnitelman ja vanhempien avustuksella varhaiskasvatuksen henkilöstö pystyy parhaiten tukemaan lapsen yksilöllistä kasvua- ja kehitystä päiväkodin arjessa. Lapsen kasvua ja kehitystä edistetään suunnitelmallisesti ja inklusiivisten periaatteiden mukaisesti. Inklusiivisiin periaatteisiin kuuluu muun muassa kaikkia lapsia koskevat yhtäläiset oikeudet, tasa-arvoisuus, yhdenvertaisuus, syrjimättömyys, moninaisuuden arvostaminen sekä

sosiaalinen osallisuus ja yhteisöllisyys. Tarvittaessa lapsen varhaiskasvatussuunnitelmaan kirjataan lapsen saama tuki varhaiskasvatuksessa ja, miten se toteutetaan. (Opetushallitus 2025a.)

Talon palaveri

Meidän varhaiskasvatustyöryhmässämme on joka toinen viikko talon palaveri, jossa käydään ajankohtaiset asiat läpi, työyhteisön onnistumiset, ryhmien onnistumiset, ja pedagogiset asiat, sekä varhaiskasvatusalueen ajankohtaiset asiat. Talon palaveria johtaa päiväkotimme esihenkilö tai tarvittaessa varajohtaja, jos esihenkilö on estynyt pitämästä palaveria.

Kokopäiväpedagogiikka

Nykyään varhaiskasvatuksen arki on kokopäiväpedagogiikkaa ja lasten oppiminen ei tapahdu pelkästään aikuisvetoisessa tuokio toiminnoissa, vaan kaikki hetket varhaiskasvatuksessa nähdään pedagogisina hetkinä, jolloin lapsen on mahdollista oppia. Arjessa tapahtuvat säännölliset toistuvat tapahtumat nähdään opetushetkinä, kuten pukeminen, syöminen, vessassa käynnit, ulkoilu ja lepoaika. Kokopäiväpedagogiikka tähtää kokonaisvaltaisen pedagogisen toiminnan ja varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden edustaman ajattelun mukaiseen toimintarakenteeseen, jossa pedagogiset tavoitteet ulottuvat kaikkiin, ennalta suunniteltuihin sekä spontaaneihin, päivän tilanteisiin. Varhaiskasvatukselle asetetut tavoitteet kulkevat tietoisesti varhaiskasvatuksen henkilöstön työssä koko päivän ajan, erilaisissa toimissa ja tilanteissa. (Lämsä 2021, 80.)

Päiväkirjaraportti

Opinnäytetyöni on päiväkirjaopinnäytetyö eli PONT. Kirjaan kahdeksan viikon ajan joka päivä havaitsemiani asioita, joita kohtaan työssäni varhaiskasvatuksen opettajana. Jokaiselle viikolle on suunniteltu toimintaa ja arjessa on positiivinen pedagogiikka läsnä, joka tukee lapsiryhmäni hyvinvointia. Teen päivittäin kirjauksia ja teen lisäksi viikkoyhteenvedon kyseisestä viikosta. Kirjaukset ovat raportoitu vuoden 2025 keväällä.

S2-opettaja

Alueellinen suomenkielinen kielen opettaja, joka tulee tarvittaessa lapsiryhmään ohjaamaan toimintaa niille lapsille ensisijaisesti, joiden äidinkieli on muu kuin suomi. Samalla hän antaa varhaiskasvatuksen henkilöstölle pedagogista tukea ja vinkkejä. Häntä voi myös tarvittaessa konsultoida aina tarpeen tullen, jos esimerkiksi henkilöstöllä herää huoli lapsen suomen kielen taidosta.

Varhaiskasvatuksen erityisopettaja

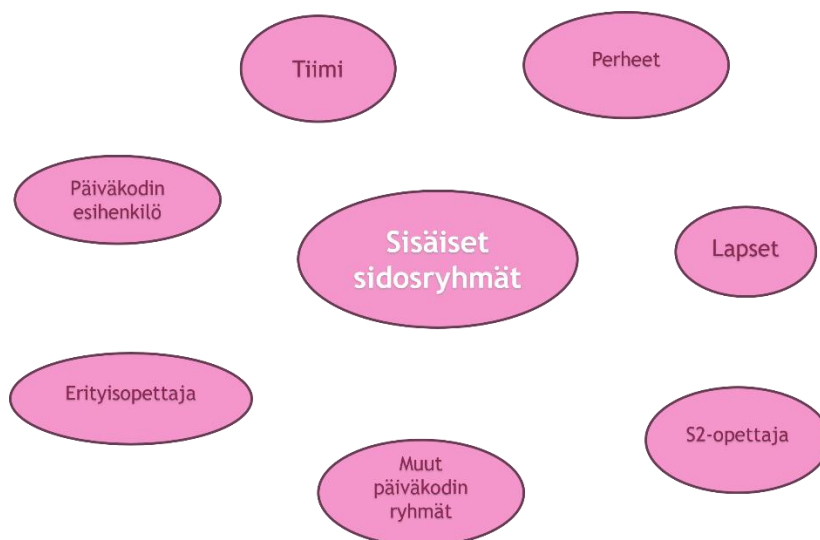
Erityisopettaja osallistuu lapsen tuen tarpeen, tukitoimenpiteiden ja niiden toteuttamisen suunnitteluun ja arviointiin aina tarvittaessa. Erityisopettaja on mukana arvioimassa tuen oikea aikaisuutta ja erityisopettajan antama tuki lapselle voi olla lapsikohtaista tai ryhmässä tapahtuvaa (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2022, 59).

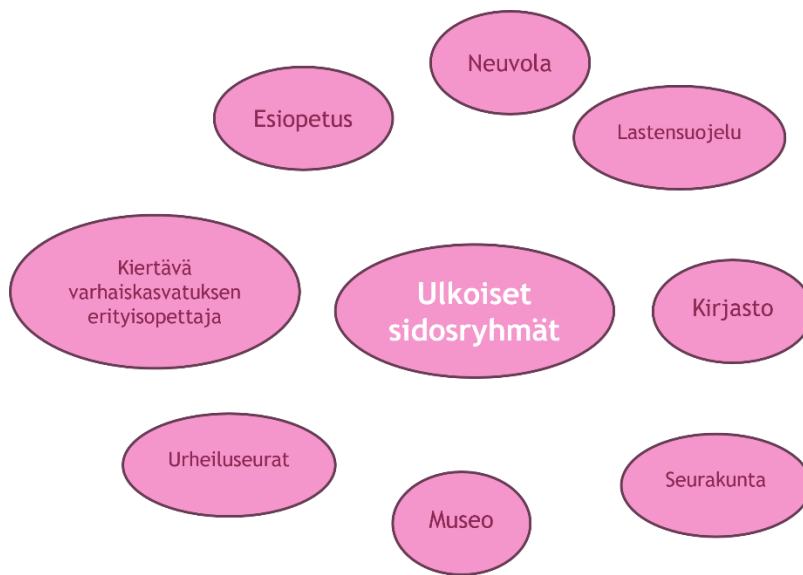
Moniammatillinen työ

Varhaiskasvatuksen moniammatillisella työllä tai yhteistyötahoilla tarkoitetaan kaikkia niitä alueellisia ja paikallisia toimijoita, joiden kanssa varhaiskasvatuksen on luontevaa tehdä yhteistyötä. Yhteistyötä voi olla esimerkiksi kirjastopalveluiden hyödyntäminen, kulttuuri palvelujen käyttö tai yhteistyötä neuvolan ja muiden sosiaali- ja terveystieteiden kanssa. Muita yhteistyötahoja ovat esimerkiksi seurakunnat, poliisi ja museot sekä leikki puistot. (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2022, 38.)

4.3 Varhaiskasvatuksen sidosryhmät

Varhaiskasvatuksessa sidosryhmät voidaan jakaa karkeasti kahteen eri ryhmään. Olen kaavailut sisäiseen sidosryhmään mielestäni työntyminen ja ne, joiden kanssa työskennellään päivittäin. Ulkoiseen sidosryhmään taas ne, joiden kanssa työskennellään hieman harvemmin.

Kuvio 1. Varhaiskasvatuksen sidosryhmät

Varhaiskasvatuksen monialaiseen työhön kuuluu vahvasti päiväkodin moniammatillinen yhteistyö eri ammattiryhmien välillä sekä työskentely päiväkodin ulkopuolisten yhteistyötahojen parissa. Päiväkodin ulkopuoliset yhteistyötahot voivat olla muun muassa erikoissairaanhoito, terapeutit tai kulttuurista vastaavat tahot, kuten museot tai teatterit. Yhteistyö lähiympäristön toimijoiden kanssa lisää lasten oppimisympäristön monipuolisuutta ja tukee laadukkaan varhaiskasvatuksen tavoitteita (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2018, 35). Varhaiskasvatuksessa tehtävä yhteistyö eri sosiaali- ja terveystalveluiden kanssa korostuu, kun varhaiskasvatuksessa henkilöstöllä herää huoli lapsen kasvusta- ja kehityksestä. Tai siinä vaiheessa, kun aletaan suunnittelemaan yhdessä lapsen huoltajien kanssa lapselle tukea. Samoin tietyn ikäisillä lapsilla on neuvolassa laajempi terveystarkastus, johon voidaan sisällyttää varhaiskasvatuksen henkilöstön tekemä arvio lapsen kehityksestä ja selviytymisestä varhaiskasvatuksessa, esimerkiksi Hyve4 tarkastus tehdään Helsingissä neljävuotta täyttävillä lapsilla. Vanhempien kanssa käydään yhdessä keskustelu ja täytetään lomake, jossa kartoitetaan lapsen kehitykseen liittyviä asioita, kuten motoriikkaa, kielenkehitystä, tunne elämää ja sosiaalisia taitoja sekä puhetta. (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2018, 36.)

5 Opinnäytetyön toteutus

5.1 Tavoitteet

Itse opinnäytetyön kohdalla tavoitteena on kehittyä kirjoittajana ja saada ennen kaikkea kokonaisvaltaiset ammatilliset ja pedagogiset valmiudet toimia

varhaiskasvatuksen sosionomina, varhaiskasvatuksen opettajan työtehtävissä. Lisäksi opinnäytetyössä haluan osoittaa valmiuteni toimia sosionomina ja osoittaa, kuinka olen kehittynyt vuosien varrella opiskelijana. Opinnäytetyössäni tavoitteena oli saada lisättyä positiivisuutta lapsiryhmäämme ja tuoda positiivisen pedagogiikan avulla jaksamista meille työntekijöille ja lapsiryhmän lapsille. Opinnäytetyöni osui hyvään kohtaan ja sopi meidän ryhmäämme, sillä positiivinen pedagogiikka on käsitteenä uusi varhaiskasvatustyksikössämme.

Positiiviseen pedagogiikan lisäykseen ja lukemisen lisäämiseen liittyi myös meidän lapsiryhmämme lukuprojekti eli Siiri-siili kirjakassi, joka lähti joka viikko uuden perheen luokse luettavaksi ja tutkittavaksi. Kassiin olin ostanut ”Siilin talvipäivä” nimisen kirjan ja Siilipehmolelun. Kangaskassiin oli myös laitettu vihko, jossa oli perheille ohje, kuinka tulee toimia. Tavoitteena oli myös havainnoida päivittäisten päiväkirja kirjausten avulla, miten positiivisuus lisääntyy ryhmässämme ja miten se näkyy kaikkien hyvinvoinnin ja jaksamisen lisääntymisenä arjessa.

5.3 Menetelmät

Opinnäytetyöni menetelmänä oli raportoida kahdeksan viikon ajan lapsiryhmämme toimintaa, jonka olen suunnitellut yhdessä varhaiskasvatuksen lastenhoitajien kanssa. Meillä oli tuotu ryhmään muun muassa erilaisia positiivisia palkitsemistapoja lapsille, kuten tähtimerkit, kun he ovat onnistuneet jossain asiassa. Niitä asioita saattoi olla, että lapsi on päässyt suuren tunnekuohon ylitse hienosti, lapsi on ollut reipas pukemaan, auttoi kaveriaan tai uskalsi maistaa uusia makuja päivän aikana. Samoin halusin luoda lasta kannustavan ja arvostavaan kohtaamisen tueksi, ääneen kehumista lasten kesken ja aikuisten kesken. Otin usein käyttöön, että keuhun työparia tarkoituksella lasten kuullen ääneen. Näin lapsille jää muistikuva, että myös aikuiset kehuvat toisiaan ja he onnistuvat jossain. Lapset innostuivat todella paljon tähtimerkeistä ja se on osalle ryhmän lapsista tärkeä hetki päivässä, kun tähdet jaetaan lokeroihin esille.

Osalle lapsista, joille on jokin tietty asia arjessa hyvin haastavaa tein erilaisia kannustustauluja, kuten tarrataulu tai tarramadon. Niihin lapsi kerää muutamia tarroja lapsen iän- ja kehitystaso huomioon ottaen. Kun lapsi on saanut tietyn määrän kerättyä esimerkiksi tarroja, hänen kanssaan aikuinen pelaa esimerkiksi lautapelin kahden kesken tai hän saa pelata Ipadin kanssa Yleisradion eli Ylen Möllit peliä. Samoin ryhmässämme on taikaunilelu, joka tulee vain sellaisten lasten luokse, jotka rauhoittuvat rauhallisesti omaan sänkyyn ja näin ollen antavat toisille lapsille unirauhan, vaikka itse ei nukkuisi enää päiväunia.

5.4 Siiri-Siili

Otin käyttöön Siiri-siili kirjakassin, joka osallistaa vanhempia varhaiskasvatuksen arkeen, lisää lukemista perheissä, saa lapselle hyvänmielen ja onnistumisen tunteen ja ryhmään

kuulumisen tunteen ja merkin, että juuri hän kuuluu meidän lapsiryhmäämme. Vanhempi lukee kirja lapsensa kanssa, esimerkiksi iltasatuna. Sen jälkeen he ottavat lapsesta, kirjasta ja Siilipehmolelusta valokuvan ja lähettävät sen päiväkotimme sähköpostiin. Samoin vihkoon on tarkoitus kirjoittaa pieni kirjoitus, millainen kirja oli ja miten Siiri-siili viihtyi perheen luona. Kun valokuva on lähetetty sähköpostiin, valokuva tulostetaan ja liimataan perheen kirjoituksen päätteeksi. Lopuksi luemme kirjoituksen yhdessä lasten kanssa. Lukemisen jälkeen paljastuu, kenen lapsen luokse Siiri-siili lähtee seuraavaksi. Kirjakassi sai aivan valtavan suosion ja suuren toiveen, että se jatkuisi vielä ensi syksynä kesälomien jälkeen. Oli ihana huomata, miten pienellä asialla on lapselle ja perheille suuri merkitys.

5.5 Kehuminen ja hyvän huomaaminen

Halusin tuoda lapsille näkyväksi myös työkaverien vahvuksien huomaamista ja arjessa esimerkiksi kiittämistä. Lasten on hyvä nähdä, että aikuiset myös kiittävät ja kehuvat toisiaan. Samoin aikuinen toimii varhaiskasvatuksen arjessa mallintajana lapsille ja perheille. Työssään kukoistava, elinvoimainen ihminen on innostunut ja energinen ja tuo omalla esimerkillään positiivista suhtautumista työhön. Hän etsii aktiivisesti uusia tapoja oppia ja kehittymismahdollisuuksia työssä. (Wenström 2020, 28.) Koen, että kun arkeen keksii uusia tapoja toimia ja niitä lähdän aktiivisesti varhaiskasvatuksen opettajana toteuttamaan, niin pitkällä aikavälillä se tuottaa tulosta. Esihenkilö oli tämän asian huomannut ja on antanut siitä meidän tiimille usein palautetta. Ryhmämme tilanne on rauhoittunut syksystä paljon ja lasten positiivinen sekä sensitiivinen huomaaminen näkyy heissä ja koko ryhmässä kokonaisvaltaisesti. Työssä kukoistaminen ja positiivinen pedagogiikan on todettu edistävän työtyytyväisyyttä, työhön sitoutumista ja vähentäen samalla poissaoloja työstä. (Wenström 2020, 28.) Halusin kehuilla ja positiivisella työasenteella tuoda koko työyhteisöön ja ennen kaikkea meidän tiimiin sellaisen ”me” hengen ja tarkoituksena, että niin lapset kuin aikuiset saisivat tunteen, että kuuluvat meidän ryhmään ja saavat merkityksellisiä kokemuksia. Yhteiseen toimintaan osallistuminen varhaiskasvatuksen työntekijä omaksuu opetustoimintaan määrittävän tarkoituksen ja päämäärän. Merkityksellistä on myös kehujen ja osallistumisen tuoma emotionaalinen vaikutus. (Kupila 2011, 310.)

6 Päiväkirjaraportointi

Päiväkirjamuotoisessa opinnäytetyössä eli PONT:issa on tarkoituksena pitää päiväkirjaa kahdeksan viikon ajan, jolloin kirjataan lapsiryhmätoimintaa päivittäin ja jokaisen viikon lopuksi tehdään viikkoyhteenvedo, miten kulunut viikko sujui ja millainen viikko suunnitellun pedagogisen toiminnalta oli. Päiväkirjaa pidin 17.1.2025-28.2.2025, tutkimuslupaa hain Helsingin kaupungilta ja sain hyväksytyt tutkimusluvan sähköpostitse.

6.1 Ensimmäinen viikko

Maanantai

Viikko alkoi todella mukavasti joululomien jälkeen. Lapset olivat levänneen oloisia ja koko talon työntekijät vaikuttivat motivoituneilta ja levänneiltä joulun jäljiltä. Lapset ovat tällä hetkellä kiinnostuneita uusista peleistä ja erilaisista leikeistä, joissa on sääntöjä ja vaativat keskittymistä. Halusin tarttua tähän teemaan ja aloittaa ryhmässä, jo ennen joulua alkaneen teeman eli peliviikot. Peliviikkoihin kuuluu erilaisten lauta- ja korttipelien pelaaminen yhdessä aikuisen ja muiden ryhmän lasten kanssa. Näin ollen aikuinen pääsee havainnoimaan lapsia ja heidän erilaisia taitojansa ja tarpeita, joita olisi hyvä harjoitella vielä hieman tai päinvastoin tarjota lapselle lisähaastetta.

Pelit kehittävät lapsen kielitaitoa ja kykyä kommunikoida toisten lasten kanssa. Pelit voivat parhaimmillaan kehittää lapsen tilan hahmottamista, tarkkaavaisuutta ja huomiokyvyn parantamista. Samoin pelien on huomattu kehittävän lapsen kognitiivisia taitoja, erityisesti nopeampoisissa tai kolmiulotteisissa peliympäristössä. Pelaaminen voi myös kehittää ja tukea lapsen tunnetaitoja. Pelit rakentuvat usein onnistumisen ja epäonnistumisen ympärille. Näin ollen erityisesti pienemmät lapset voivat harjoitella turvallisesti aikuisen kanssa pettymysten käsittelyä. (Meriläinen 2024.)

Tiistai

Peliviikkojen aikana ajattelimme, että teemme isoille lapsille pelipassit, joihin he voisivat keräillä leimoja pelaamisen ajalta, joissa on aikuinen ollut mukana ja näin ollen peliä on varmasti pelattu ohjeiden ja sääntöjen mukaan. Tavoitteena on, että pelit tulevat lapsille sen verran tutuiksi, että niitä voi pelata lapset keskenään myös. Selkeästi jossain vaiheessa huomasimme, että lapsille muodostui nopeasti ”suosikkipelit”, joita on mukava ja nopea pelata. Tällöin sovimme, että osaan pelien valitsemiseen tulee mukaan aikuinen, jolloin pelin valintaa voidaan miettiä yhdessä lapsen kanssa. Pelien ei aina tarvitse olla opettavaisia tai hyödyllisiä, vaan peli voi olla myös hauskaa ajanvietettä. (Meriläinen 2024.)

Keskiviikko

Keskiviikkoisin meidän tiimillämme on oma tiimipalaveri, joissa yhdessä suunnittelemme seuraavan viikon pedagogista toimintaa ja tuomme omia havaintojamme yhdessä esiin. Esi-merkiksi puhumme lapsista, perheistä, havainnoista, ilmiöistä ja yhteistyötahojen mielipiteistä. Tarkoituksena on lisäksi pikaiseen käydä myös talon palaveri läpi sekä kehittää yhteistä toimintaamme. Olemme pitkään kokeilleet eri tapoja toimia ryhmämme kanssa, jossa on paljon yleisen tuen lapsia ja muutama tehostetun tuen lasta.

Totesimme yhdessä, että meillä ei ole kiinteitä pienryhmiä, joihin on kaikkien sitouduttava. Toimintaa määrittää lasten tarpeet ja ne edellä etenemme päivittäin.

Välillä menemme aamupalalta suoraan ulos hieman purkamaan ylimääräistä energiaa ja joskus jäämme sisään leikkimään ja toiminta alkaa suoraan. Tammikuussa ryhmän teemana on rauhalliset ja kehittävät pöytätekemiset. Toin myös tiimissä esiin, että positiivinen pedagogiikka sopii meidän ryhmään ja halusin tuoda kaikille kasvattajille positiivisen pedagogiikan hyödyt esiin. Lähdimme alustavasti miettimään yhdessä, mitä positiivisia keinoja voidaan vielä lisätä ja vahvistaa meidän ryhmässä.

Torstai

Torstaisin yleensä meillä on jotain, niin sanottua erikoisempaa mukavaa tekemistä ryhmässä, kuten retkiä, sisäjumppaa, satuhetkeä tai pihapelien pelaamista. Olen aina perjantaisin pois töistä, ja osa ryhmämme lapsista on myös poissa aina perjantaisin. Tilallani on perjantaisin varhaiskasvatusyksikkömme kiertävä varahenkilö. Lasten ja perheiden sekä tiimin kannalta on hyvä, että on viikoittain aina sama henkilö ryhmässä sijaistamassa, näin ollen lapset ja perheet tottuvat häneen. Meillä oli päiväpiirillä satuhetken aiheena Mikko Mallikas ja miten toimia kiusaamistilanteissa. Kävimme kirjaa yhdessä lasten kanssa läpi ja kävimme keskustelua, miten toimitaan tilanteessa, jossa toista lasta kiusataan ja milloin haetaan aikuinen apuun tilanteeseen. Kirja herätti lapsissa paljon keskustelua ja erilaisia mielipiteitä. Samoin keskustelimme, miltä kiusaaminen ja leikkien ulkopuolelle jättäminen tuntuu. Varhaiskasvatuksessa ei sallita kiusaamista, väkivaltaa eikä häirintää. Henkilöstö tunnistaa kiusaamisen ja siihen puututaan ja sitä ehkäistään tietoisesti ja suunnitelmallisesti osana varhaiskasvatuksen toimintakulttuurin kehittämistä. Olennaista kiusaamisen ennalta-ehkäisyssä on tukea lasten vertaisuhteita ja lapsiryhmän hyvinvointia. Henkilöstöllä on keskeinen rooli lasten sosiaalisten ja emotionaalisten taitojen harjoittelun ja kehittymisen tukemisessa. (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2022, 35.)

Viikkoyhteenvedo

Kulunut viikko meni jotenkin nopean tuntuisesti ja selkeästi lapset olivat kaivanneet päiväkotia ja sen tuomia tuttuja ja turvallisia rutiineja. Lapset olivat rauhallisen oloisi ja positiivista oli, että osalla lapsilla oli kaksiviikkoa lomaa. Olin yllättynyt miten lapset, eivät juuri puhuneet joulusta ja saamistaan lahjoista, joten pelkästään maanantaina lelopäivänä lapset toivat joululahjojaan näyttille päiväkotiin. Alun perin sovimme sovittu, että aikuisten toimesta ei ”hössötetä” lahjoja tai joulua, sillä osa lapsista ei vietä joulua ja me emme myöskään voi tietää kaikkien perheiden taloudellista tilannetta. Lasten huoltajien ja eri kulttuuriyhteisöjen keskinäisellä yhteistyöllä voidaan edistää lasten ja perheiden kulttuuriperinteen jatkumista ja tuetaan lasten mahdollisuutta ilmentää omia kulttuuritaustojaan. (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2022, 53.)

Olin päättänyt mielessäni, että haluan käyttää aikaa alkuvuodesta ryhmäytymiseen ja rauhallisuuteen. Meidän yksikössä on kirjattu toimintasuunnitelmaan sensitiivisyys, positiivinen pedagogiikka sekä kirjallisuus ja lukemisen edistäminen lasten keskuudessa. Opinnäytetyön aihe tukee myös päiväkotimme tavoitteita. Samoin Helsingin kaupungin tavoitteena on olla lukemisen pääkaupunki vuoteen 2030 mennessä. Itselläni on ideoita, kuinka tätä tavoitetta lisätään ryhmässä keväällä. Samoin peliviikojen suunnittelu oli tämän viikon selkeä teema, jota tullemme ehdottomasti jatkamaan ryhmässämme.

6.2 Toinen viikko

Maanantai

Maanantai alkoi lelopäivänä ja tällä kertaa lapset saivat lisäksi tuoda pelejä kotoa päiväkoitiin. Oli ihana huomata, miten innoissaan muutamat lapset olivat, jotka ei yleensä halua pelata, mutta olivat kuitenkin omista peleistä todella innoissaan ja halusivat esitellä pelejään aikuisille ja pelata yhdessä muiden lasten kanssa. Maanantaina kävimme myös talonpalaverissa läpi kevään juhlia ja muita päiväkodin tapahtumia, kuten äitienpäivä, ystävänpäivä, Kalevalan päivä, laskiaista sekä pääsiäistä. Valitsimme kullekin teema ja juhlapäivälle lounaan muutamista vaihtoehdoista ja kävimme läpi, miten lukemistavoitetta aiotaan edistää jokaisessa lapsiryhmässä sekä mitä hankintoja aiotaan ryhmiin tehdä. Päiväkodissa on tulossa esiopetuksesta vastaavan opettajan toimesta Kalevalan päivän näytelmä lapsille. Näytelmän rooleissa ovat me aikuiset ja itse esiinnyn siinä. Näytelmä esitetään koko päiväkodille ja taltioidaan muistoksi.

Tiistai

Tiistaina meillä on kädentaito päivä. Tällä päivälle ajattelimme lasten toiveiden mukaisesti askarrella lumiukkoja ja lasten mukaan houkutella talvea ja lunta esiin. Osa lapsista pääsi maalaamaan lumiukkoja ja osa lapsista alkoi ensimmäisenä leikkaamaan saksilla lumiukkoja. Ideana oli, että lapset leikkaavat ensisijaisesti itse. Osa lapsista tarvitsee saksien käyttöön aikuisen tukea. Alle kolmevuotiaat maalasivat aikuisen kanssa lumiukot. Laitoimme lumiukot esille ryhmämme eteiseen. Tiistaisin meillä on pienten ryhmän tiimivalvonta, johon menemme vuorotellen. Itse ajattelen, että tiimi valvontoja voisivat olla varhaiskasvatuksen lastenhoitajat, jolloin opettajille jää paremmin aikaa pitää SAK-aikaa. Varhaiskasvatuksen opettajan työaikaan kuuluu suunnittelua, toiminnan arvioimista ja kehittämistä. Tähän kaikkeen tulee varata riittävästi aikaa lapsiryhmän ulkopuolella. Sak-aikaan kuuluu esiopetus- ja varhaiskasvatussuunnitelmien laatiminen. (OAJ 2023, 5.)

Keskiviikko

Keskiviikkona meillä jatkui lumiukkojen tekeminen ja osa lapsista lähti suoraan aamupalalta ulkoilemaan. Lumiukkoja jatkaneet lapset lähtivät muiden perässä myös ulkoilemaan.

Tiimi palaveri on sijoitettu edelleen aamu ulkoiluun. Lasten tarpeet ovat sellaiset, että lepo-
hetkellä on järkevää olla kaikki kolme kasvattajaa paikalla. Alle kolmevuotiaiden ryhmän kas-
vattajat tulevat päästämään meidät tiimiin. Tämä järjestely tukee parhaiten kaikkia osapuo-
lia. Tiimissä esittelin tähti merkit muille tiimiläisille ja Siiri-Siilipehmolelun. Siiri lähti ensim-
mäisenä viskarilaisten perheisiin.

Torstai

Kirjoitin perheille alkuvuoden tervetuloa lomilta takaisin päiväkotiin kirjeen, jossa kerroin al-
kuvuoden kuulumisia ja kyselin yleisesti mitä kaikille kuuluu. Laitoin kirjeeseen tulevat juhla-
ja erikoistapahtumat sekä muistutin heitä varavaatteista ja säänmukaisesta pukeutumisesta.
Varhaiskasvatuksessa pyritään ulkoilemaan päivittäin kaksi kertaa. Ulkoilua on säällä kuin
säällä, joten on todella tärkeää olla sään mukaiset ulkoiluvaatteet. Tällä hetkellä sään mukai-
nen vaatetus ei harmillisesti ole osaltaan toteutunut ja olen yrittänyt keksiä uusia tapoja ker-
toa vaatteiden merkityksestä perheille. Olen liittännyt kirjeisiin vinkkejä internet sivustoista,
joista voi halutessaan tilata nimilappuja vaatteiden nimikointiin ja laittanut viikkokirjeisiin
sekä portfolioon kuvia säänmukaisista vaatteista.

Perjantai

Olin yhteydessä esihenkilöömme ja mietimme yhdestä ikävästä tapahtumasta lastensuojeluil-
moitusta. Yksikössämme on tapana tehdä lastensuojeluilmoitukset yhdessä esihenkilön
kanssa. Lastensuojelulaissa (417/2007) 1. luvussa 2§ on kirjattu, että lasten ja perheiden
kanssa toimivien viranomaisten on tuettava vanhempia ja huoltajia heidän kasvatustehtäväs-
sään ja pyrittävä tarjoamaan perheelle tarpeellista apua riittävän varhain ja ohjattava lapsi
ja perhe tarvittaessa lastensuojelun piiriin.

Viikkoyhteenvedo

Viikko sujui nopeasti ja oli mukava päästä töihin loman jälkeen. Osa lapsista on nyt ollut lo-
mien jälkeen sairaana ja perheet ovat kertoneet tämän kuormittavan työssäkäyntiä. Ymmär-
rän sen itse, sillä olen pienenlapsen vanhempi. Kuluneella viikolla meni yllättävän paljon ai-
kaa, kun suunnittelin tulevaa kevättä muun muassa peliviikkojen jatkumista, pelipassien te-
koa, tulevaa ystävänpäivää ja siihen liittyvää ystäväteemaa. Samoin päivitin ryhmämme port-
foliota google driveen perheille nähtäväksi. Perjantainen lastensuojeluilmoitus jäi painamaan
mieltäni.

6.3 Kolmas viikko

Maanantai

Kerroin perjantain lastensuojeluilmoituksesta tiimiläisille. Otan kyseisen asian lapsen huoltajan kanssa esiin. Tässä tapauksessa lastensuojeluilmoituksesta voi puhua, sillä kyseessä ei ole pahoinpitelyepäily tai muu vastaava tilanne.

Sain juteltua avoimesti ja sensitiivisesti lapsen huoltajan kanssa asiasta. Sovimme, että pidämme asian tiimoilta myöhemmin moniammatillisen palaverin, johon osallistuu minä, varhaiskasvatuksen erityisopettaja, lastensuojelun edustajat ja huoltajat. Lastensuojelun kanssa tehtävä yhteistyö ei aina ole mielestäni ollut kovin ”jouhevaa”, vaan monia asioita on mielestäni jäänyt hieman pimentoon ja en tiedä miksi huoltajat saattavat puhua muunneltua totuutta. Silloin erilaisista palavereista ei mielestäni ole heille apua, kun ei olla rehellisiä ja avoimia. Moni opettaja voi toimintakauden alussa kertoa toiveistaan yhteistyöstä ja tällöin voidaan heti sopia selkeät pelisäännöt, joita noudatetaan kodin ja varhaiskasvatuksen välillä. (Cantell 2011, 214.)

Tiistai

Ryhmässämme aloittaa uusi lähihoitaja opiskelija, joka valmistuu pian varhaiskasvatuksen lastenhoitajaksi. Puhuin opiskelijan opettajan kanssa puhelimesta ja sovimme hänen aloituksen ajankohdasta. Hän aloittaa ryhmässä seuraavalla viikolla. Opiskelijoiden ottaminen on mielestäni hyvin tärkeää, tällöin varhaiskasvatukseen tulee mahdollisesti uusia henkilöitä töihin, jotka ovat päässeet harjoittelemaan työtä konkreettisesti. Samoin natiivi suomenkielisten työntekijöiden saaminen tietyille sosioekonomisille alueille on tärkeää. Päiväkodista puutui paljon henkilökuntaa sairastapausten vuoksi. Tiimipalavereja jouduttiin siirtämään toiseen ajankohtaan, kun varhaiskasvatuksen opettaja on pois. Itse koen hyvänä vaihtoehtona ettei tiimiä pidetä, jos varhaiskasvatuksen opettaja ei ole paikalla.

Keskiviikko

Tänä aamuna oli edelleen paljon henkilökuntaa pois ja päädyimme pitämään oman ryhmän tiimimme seuraavana päivänä. Lisäksi autoimme pientenryhmää siirtymätilanteissa, joten päätimme pitää leikki- ja satuhetkipäivän lasten kanssa. Luimme lasten kanssa Molli ja Piki kirjaa ja jatkoimme lasten kanssa hyvää ja ajankohtaista keskustelua ystävydestä, tulevasta helmikuun ystäväpäivästä sekä tunnetaidoista. Keskustelimme päiväpiirillä myös, mitä keinoja on rauhoittaa itsensä ja miten niitä voi harjoitella. Olemme ottaneet usein piirillä myös erilaisia eläinjooga kortteja sekä arvuuttelu/lorukortteja, jotka myös tukevat kielen kehitystä ja suomen kielen opettelua.

Torstai

Pidimme tiimin yhdessä, johon osallistui myös yksikkömme varhaiskasvatuksen erityisopettaja ja kävimme yhdessä läpi lasten asioita, sekä mitkä ovat akuuteimmat asiat.

Tällä hetkellä kaksi ryhmän lapsista tarvitsee vahvempaa tukea ja toisen lapsen tuen tasoa on nostettava mahdollisesti jo keväällä. Sovimme, että olen viikolla yhteydessä neuvolan terveydenhoitajaan. Kaikkiin yhteydenottoihin tulee olla aina lasten huoltajien lupa.

Tarkoituksena on esimerkiksi alkaa kartoittamaan yhdessä neuvolan kanssa, onko lapsilla keskittymiseen liittyvää neuroepätyypillistä haastetta. Niitä voi olla useita, kuten ADHD, ADD, Asperger tai muu vastaava. Virallisesti jos lapsen tuen tasoa nostetaan, siihen ei tarvita diagnoosia, mutta käytännössä on taustalla hyvä olla joku suositus esimerkiksi terveydenhuollon puolelta. Varsinkin silloin, jos mietitään tulevaa koulun aloitusta ja esimerkiksi tehostettua tukea, johon kuuluu pedagogiset muutokset ryhmässä sekä rakenteellisia muutoksia. Kun henkilöstö tai huoltajat huomaavat lapsen tarvitsevan tukea varhaiskasvatuksessa on sitä järjestettävä viipymättä. Lapsen tuen tarvetta arvioidaan jatkuvasti. Tukea voidaan nostaa tai purkaa pois tarvittaessa. Tuki varhaiskasvatuksessa järjestetään yleisenä, tehostettuna ja erityisenä tukena inklusiivisten periaatteiden mukaisesti. Jokaisella lapsella on lähtökohtaisesti oikeus saada tukea omassa lapsiryhmässään erilaisin joustavin järjestelyin. (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2022, 58.)

Viikkoyhteenveto

Lasten asiat ovat paljon mielessäni ja koen vaikeaksi olla niin paljon poissa lapsiryhmästä, sillä joudun paljon kirjaamaan lasten omiin varhaiskasvatussuunnitelmiin puheluita ja asioita, joista on keskusteltu huoltajien kanssa. Lisäksi neuvolan terveydenhoitajien kanssa sovimme, että teen muutamista lapsista päivähoidonkuvaukset. Päivähoidonkuvaukset ovat aika pitkiä ja työläitä kirjoittaa. Samoin lastensuojelun palaverin sain sovittua ja sovimme oman talon sisällä pienen keskustelu hetken esihenkilön kanssa, että hän tietää tarkalleen missä mennään asian tiimoilta. Tapahtumarikas viikko takana, jolloin varhaiskasvatuksen opettajana en kennyt paljoa olemaan lapsiryhmässä. Tällaisia tilanteita ei onneksi ole kovin paljoa. Tärkeintä on kuitenkin olla arjessa läsnä lasten parissa. Tämän viikon suunniteltu toiminta oli enemmänkin jatkaa pelejä ja keskittyä tuettuun leikkiin ja satuihin.

6.4 Neljäs viikko

Maanantai

Maanantaina oli oman pelin ja leikkien päivä ja olimme jakautuneet pikkuisiin ryhmiin, joissa oli jokaisessa oma aikuinen. Pelasimme kaikissa lähinnä erilaisia palapelejä, huomioiden lasten taitotason. Pelien jälkeen lapset pukivat ja varhaiskasvatuksen lastenhoitajat ottivat

kaikki lapset ulos. Näin pääsin suunnittelemaan huomista suomi toisena kielen opettajan käyntiä meidän ryhmässämme. Olin laittanut hänelle ennen joulua jo viestiä, että tulisi käymään meidän ryhmässä, sillä olen ollut muutaman lapsen suomen kielen kehityksestä huolissani. Meillä on muutama lapsi, jotka eivät pitkässä päiväkotia ajasta huolimatta ole vielä omaksuneet suomen kieltä siihen tasolle, kuin sen periaatteessa kuuluisi olla. Samoin yksi lapsi on kehittänyt itselleen täysin oman kielen, jota puhuu. Näissä tapauksissa herää aina huoli, jolloin olen sopinut lapsen huoltajan kanssa olevani yhteydessä neuvolaan.

Tiistai

Tulin itse iltavuoroon töissä ja tervehdin suomi toisena kielenopettajaan sekä varhaiskasvatustyksikkömme varhaiskasvatuksen erityisopettajaa. Kysyin häneltä, miten hän haluaa, että toimimme. Olin itse suunnitellut osalle lapsista satuhetkeä ja loruttelua. Hän itse tuumi, että voisi pitää lapsille laulu- ja leikkihetken piirissä, jossa tulee eri vaatteiden nimikointia. Tämä kuulosti hyvältä idealta ja puimme osan lapsista ulos ja varhaiskasvatuksen lastenhoitajat hoitivat aamupäivä ulkoilun ja sisääntulon. Sain ihania vinkkejä S2-lasten kanssa työskentelyyn ja opin täysin uuden leikin. Leikissä pelasimme niin sanottua muistipeliä, jossa nimettiin vaatteita ja laitettiin vaatteiden kuvia pyykkinarulle kuivumaan. Lapset nauttivat leikistä suunnattomasti ja leikki on myös helppo toteuttaa. Lisäksi kokoontuimme yhdessä toiminnan jälkeen keskustelemaan, mitä huomioita hänellä oli noussut lapsista tai heidän kielen tasostaan ja suomen kielen kehityksestä. Hän tulosti minulle erilaisia materiaaleja ryhmään ja antoi neuvoja, millaista kuvatukea olisi hyvä käyttää yhdessä lasten kanssa. Hän teki ryhmämme oppimisympäristöstä useita hyödyllisiä havaintoja. Kuten seinillä on liikaa kuvia ja monisteita, joten lasten saattaa olla hankala hahmottaa kuvia ja niiden merkitystä. Talomme on vanha ja usein oman havaintoni mukaan vanhojen päiväkotien seinille kertyy vuosien varrella paljon eri monisteita ja turhia julisteita ja tiedotteita.

Keskiviikko

Meidän tiimiimme ja lapsiryhmäämme tuli tänä aamuna tutustumaan neuvola psykologi ja hän oli todella vaikuttanut ryhmämme toiminnasta ja sain paljon kiitosta, miten pedagogisesti tiimiä on johdettu ja miten jokaiselle lapsella oli tekemistä ja ryhmässä oli sensitiivinen sekä hänen mielestään siellä oli innostunut ja aikaansaava ilmapiiri kaikkien kesken. Hän oli antanut palautetta myös meidän päiväkotimme johtajalle sekä varajohtajalle. Koin suurta henkilökohtaista onnistumisen tunnetta, kun esihenkilöni tuli minulle kertomaan asiasta ja antoi hyvää palautetta. Se motivoi ja tuli tunne, että olen onnistunut työssäni. Koen myös vahvasti, että meidän tiimissä on sensitiivinen työote kaikilla ja positiivinen pedagogiikka alkaa konkreettisesti näkymään.

Torstai

Pidimme ryhmämme tiimin poikkeuksellisesti torstaina, sillä eilen ryhmässä oli vieraileva neuvola psykologi havainnoimassa tulevaa esiopetusikäistä lasta. Tiimipalaverissa oli mukana myös varhaiskasvatuksen erityisopettaja ja kävimme yhdessä läpi, mitä havaintoja S2-opettaja oli tehnyt alkaneella viikolla ja mihin tulokseen hän tuli tiettyjen lasten osalta. Samoin kävimme myös hyvin mielenkiintoiset neuvola psykologin terveiset ja havainnot läpi. Päätimme ottaa yhteyttä neuvolaan ja kysyä sieltä vielä neuvoa ja mieltä sitten jatkoja. Tällä hetkellä on hyvin onnekas tilanne, että kaikkien lasten vanhemmat ovat meidän kanssamme samaa mieltä lastensa kielenkehityksestä ja kaikilla on hyvänä tavoitteena lisätä lasten suomen kielen osaamista ja tasoa.

Varhaiskasvatuksessa tuetaan mahdollisimman monipuolisesti vieraskielisten ja monikielisten lasten kielitaidon sekä kieli- ja kulttuuri-identiteettien ja itsetunnon kehittymistä. (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2022, 53.)

Viikkoyhteenvedo

Viikko oli aika kiireinen ja omalta osaltaan kuormittava, kun oli paljon sairauspoissaoloja henkilökunnan osalta ja moniammatillista yhteistyötä. Meidän tiimissä ei ole poissaoloja, mutta muiden tiimien poissaolot vaikuttavat koko työyhteisöön. Sain kuitenkin paljon uusia ideoita S2-opettajalta, miten toimia S2-lasten kanssa. Samoin sain viikolla jälleen hoidettua lasten asioita neuvolan suuntaan ja käytyä hyvää keskustelua vanhempien kanssa. Lähdin tekemään uutta päivähoiton kuvausta ja miettimään, miten tukea lasta suomen kielen oppimisessa. Lisäksi aloimme sopimaan yhdessä varhaiskasvatuksen erityisopettajan kanssa, kuinka lähden kirjoittamaan pedagogisia selvityksiä niille lapsille, joille haetaan vahvempaa tukea esiopetukseen ensi syksynä. Viikko kuluit pitkälti S2-opettajan uusiin materiaaleihin tutustuen ja hyödyntäen uusia leikkejä, joita hän opetti.

6.5 Viides viikko

Maanantai

Meillä aamu ja uusia viikko alkoi mukavasti lelu- ja leikkipäivällä. Samoin ryhmässämme aloittaa pian kaksi uutta lasta, joiden papereihin ja tutustumisiin aloin tutustumaan. Meillä on sovittu, että varhaiskasvatuksen opettaja hoitaa lasten keskustelut ja tutustumiseen liittyvät käytännön asiat. Toisen perheen asioista heräsi huoli ja päätin konsultoida yksikkömme varhaiskasvatuksen erityisopettajaa. Hänen kanssa pääsin iltapäivällä juttelemaan ja päätin olla itse puhelimitse yhteydessä lapsen edellisiin päiväkoteihin. Soitin alueemme monikieliselle ohjaajalle ja juttelin hänen kanssa lyhyesti puhelimesta. Hän lupasi tulla mukaan tulevaan aloituskeskusteluun.

Illalla työpäivän jälkeen minulla oli päiväkotimme vanhempaintoimikunnan kokous. Kokouksessa päätimme lähteä kartuttamaan päiväkodin varoja, jotta voimme tilata lapsille, jonkin kulttuuri- tai musiikki esityksen. Vanhemmat päättivät lähteä tilamaan herkkutukun tuotteita. Tilasin heiltä kannatuksen vuoksi muutamia pesuaineita. Haluan olla aktiivinen vanhempaintoimikunnan suhteen, jotta että se kannattelisi keväällä 2026 kun päiväkotimme puretaan ja muuttaa toisiin tiloihin.

Tiistai

Tulin aamuvuoroon töihin ja olin koko talossa ensimmäinen, jolloin kerkesin hyvin valmistautua sen päivän aloituskeskusteluun, jossa monikielinen ohjaaja on mukana. Monikielinen ohjaaja toimi tulkkina ja toi heidän kulttuurin toivomuksia hyvin esiin. Sain paljon kulttuuritietoa häneltä ja vinkkejä. Itseäni ajoittain saattaa jännittää keskustelut, joissa on tulkki paikalla. Jännitän paljon omaa rooliani, sekä miten tuon asiat esille. Monet ovat sanoneet keskustelujen jälkeen, että ne on mennyt hyvin, mutta olen aika kriittinen itseäni kohtaan. Olen kokenut parhaaksi, että valmistautuu hyvin ennakkoon keskusteluun ja teen hyvät muistiinpanot ja tukilistan itselleni ennakkoon.

Keskiviikko

itselläni oli poikkeuksellisesti vapaapäivä tänään, jolloin tulen perjantaina töihin, kun toinen työpareistani on vuosilomalla.

Torstai

Helsingin kaupungilla on tavoitteena olla lukemisen pääkaupunki vuoteen 2030 mennessä. Jolloin myös meidän toimintasuunnitelmassamme näkyy lukeminen ja lukemisen vahvistaminen sekä kirjallisuus. Meidän talomme eskari ryhmä oli päättänyt tehdä kirjallisuusprojektina oman kirjaston heidän ryhmäänsä. Kaikki talomme ryhmät pääsivät eskareiden kirjastoon vierailulle, jossa lapset toimivat kirjastoapulaisina. Meidän vuoromme tuli torstai aamuna, jolloin menimme ryhmämme viskareiden ja muutaman neljävuotiaan kanssa eskarikirjastoon. Meidän kaikki lapset saivat sieltä oman tekoiset kirjastokortit ja heidän omat kirjastonhoitajansa kertoivat kirjoistaan ja kaikesta valikoimasta, jota kirjastossa sinä päivänä oli tarjolla. Kirjastossa oli tarjolla muutamia kirjoja, joita saa ottaa itselleen kotiin ja jopa henkilökunta sai ottaa muutaman kirjan omakseen.

Perjantai

Tulin aamuvuoroon tänään ja samalla olin pitkästä aikaa perjantaina töissä. Oli mukavaa, kun oli hieman vähemmän lapsia paikalla ja pystyi tehdä asioita, joita ei välttämättä aina pysty tehdä, jos kaikki lapset ovat paikalla. Tartuin spontaanisti ideaan, kun lapset olivat muovailemassa ja kuulin heidän puheensa.

Puheessa esiintyi yhtenä toistuvana asiana ryhmämme muovailuvahan huono kunto. Päätin ryhtyä tuumasta toimeen ja aloin tekemään uutta muovailuvahaa ryhmällemme. Teimme vihreän muovailuvahan ja lapset olivat aivan innoissaan. Keittiömme keittäjä oli ihana ja hän antoi meille ruokasuolaa muovailuvahaa varten. Ajattelimme tehdä talon kaikkiin ryhmiin oman muovailuvahan ystävänpäivän kunniaksi.

Viikkoyhteenvedo

Oli hieman erilainen viikko takana ja oli todella hauskaa päästä tekemään niin sanottua ex tempore tekemistä lasten kanssa. Muovailuvahan tekeminen oli hauskaa ja lapsilta tuli hyvä idea, että voisiko jokaiseen talomme ryhmään tehdä uuden muovailuvahan. Sovimme, että teemme kevään mittaan kaikille oman muovailuvahan.

Mielestäni ei aina tarvitse olla mikään erityinen päivä tai tilaisuus, että voi tehdä muille jotain mukavaa. Samalla lapset oppivat, että yllätyksiä ja ystävällisiä tekoja kannattaa aina tehdä ja siitä tulee kaikille hyvämieli.

6.6 Kuudes viikko

Maanantai

Maanantaina lähdimme heti aamupalan jälkeen lasten kanssa ulos. Lapsilla oli aamusta heti energiaa ja vauhti päällä. Oli hyvä ratkaisu lähteä jaloittelemaan ulos ja päästä purkamaan ylimääräistä energiaa. Menimme ensin viskareiden kanssa ulos ja sen jälkeen tulivat pienet. Tulimme ulkoilun jälkeen sisälle osan lasten kanssa ja kokoonnuimme pienryhmiin pelaamaan ja värittämään ystävänpäivä väristyskuvia. Osa lapsista teki värityskuvista ystävänpäiväkortteja ja osa leikkasi ja liimaili muuten vain kuvia. Oli ihana nähdä upeaa keskittymistä ja mukavaa yhdessäoloa pöydän ääressä. Ryhmässä oli todella yhteisöllinen ja ihana ilmapiiri. Iltapäivällä olin suunnittelemassa varhaiskasvatuksen erityisopettajan kanssa huomisaamun tulevan tehostetun tuen lapsen varhaiskasvatussuunnitelma keskustelua ja keskustelun runkoa. Keskustelu hieman jännitti, sillä varhaiskasvatuksella ja perheellä on ollut hieman eriävä näkemys lapsen tuen tasosta ja sen muodosta varhaiskasvatuksessa. Huoltajien ja varhaiskasvatuksen henkilöstö keskustelee lapsen oikeudesta tukeen sekä tuen järjestämisen keskeisistä periaatteista. Lisäksi keskustellaan lapselle annettavasta tuesta ja tuen toteuttamisen muodoista. (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2022, 60.)

Tiistai

Aamu alkoi osaltani hyvissä merkeissä ja edellisen päivän varhaiskasvatussuunnitelma keskustelu meni hyvin ja lapsen huoltajat olivat tyytyväisiä ryhmään ja saimme hyvin sovittua syksyn tuen asiat. Vanhemmat ymmärsivät huolestumme ja vanhemmat olivat tehneet hyvää ajatus-työtä hyväksyäkseen lapsen tuen tarpeen.

Iltapäivällä oli S2- verkkokoulutus, jota olin mukana kuuntelemassa ja saamassa sieltä uusia vinkkejä ja neuvoja meidän varhaiskasvatustyksikkömme arkeen. Tutustuimme myös hiukan enemmän Roihusten perhe materiaaleihin. Roihusten perheen materiaalien avulla tuetaan lapsen kielen kehitystä systemaattisesti ja tehokkaasti niin ryhmässä kuin kahdenkeskisissäkin tilanteissa. Roihusten perhe materiaali soveltuu hyvin varhaiskasvatukseen ja lasten kielen kehityksen tukemiseen.

Eri valmiiden materiaalien avulla varhaiskasvatuksen henkilöstö pystyy tukemaan hyvin niitä lapsia, joiden kielenkehitys on viiveistä tai poikkeavaa. Samoin materiaalia voi hyvin käyttää S2 lapset tai ne lapset, jotka käyttävät kuvia kommunikoinnin tukena. (Kipinäkeskus 2025.)

Keskiviikko

Luvassa oli aamulla pienryhmissä askartelua ja musiikkia. Tällä hetkellä ryhmässä on paljon kielinupun laulut ja viikonpäiväsoppa. Sovimme tiimipalaverissa, että harjoitteleme paljon viikonpäiviä ja aika käsitteitä yhdessä lasten kanssa. Samalla kävimme seuraavaa viikkoa läpi ja tulevaa isoa yhteistyö palaveria, johon tulee mukaan päiväkotimme johtaja, minä varhaiskasvatuksen opettajan roolissa, sekä vastuu sosiaalityöntekijä sekä sosiaalihoaja ja huoltaja. Tarkoituksena oli kartoittaa palaverissa perheen asioita. Ennen seuraavan päivän keskustelua soitin äidille ja kävin hyvässä hengessä hänen kanssa huomista keskustelua ja sen teemoja läpi. Iltapäivällä meillä oli opettajien pedagogiikka palaveri. Opettajien pedagogiikka palaverin aiheena oli käydä ryhmien lukemistavoitteita läpi ja alkuun esihenkilömme piti mindfullnessia ”Hidasta elämää” korteilla.

Torstai

Aamulla pidimme pienryhmissä satuhetken ja aiheena oli jälleen ajankohtaiset tunnetaidot. Tunnetaidoissa käytin Piki ja Molli kirjaa apuna. Luimme muutaman sivun vain kerrallaan ja keskustelimme yhdessä lasten kanssa erilaisista tilanteista. Tilanteet ovat lapsille hyvin inspiroivia ja pyrin käyttämään aina todellisia tilanteita esimerkkeinä, jolloin lasten on helpompi samaistua tilanteisiin ja näin ollen helpompi osallistua yhteiseen keskusteluun. Iltapäivällä oli tosiaan moniammatillisen tiimin palaveri ja olin hieman hämmästynyt lastensuojelun avun antamisesta ja heidän vastuistaan.

Olin hyvin ymmälläni, kuinka sosiaalipuolen työntekijät todellisuudessa tietävät varhaiskasvatuksen kentästä ja meidän resursseistamme. Itselleni tuli hieman tunne, että huoltamme ei kuulu oikealla tavalla. Tähän varmasti vaikuttaa uusien hyvinvointialueiden heikko taloudellinen tilanne. Helsingin kaupunki, joka järjestää sosiaali- ja terveystaloudelliset palvelut alueellaan, arvioi tekevänsä peräti seitsemän kertaa suuremman alijäämän, kuin se aiemmin arvioi. Huonosti hoidettu talous voi tarkoittaa esimerkiksi, että tulevaisuuteen investointi on toisin sanoen epävarmempaa kuin hyvässä taloustilanteessa (Reunanen 2024).

Viikkoyhteenveto

On ollut ihanaa tehdä lyhyempää viikkoa, vaikka se on tarkoittanut vähemmän sak-aikaa ja välillä olen joutunut tekemään pienen hetken töitä vapaalla. Olen nauttinut hoitovapaalla olemisesta ja samalla olen kokenut lyhyemmän työviikon tukevan omaa työhyvinvointiani, joka taas heijastuu työssä, siihen millainen varhaiskasvatuksen opettaja olen. Koen, että olen jaksanut olla paremmin läsnä ja olen itse pystynyt toteuttamaan ja ylläpitämään positiivista pedagogiikkaa ryhmässämme. Samoin Siiri-siili kirjakassi on ollut iso menestys ryhmässä ja on ollut ihana miten perheet ovat lähteneet projektiin mukaan.

6.7 Seitsemäs viikko

Maanantai

Maanantai aamu alkoi ryhmässä leikki- ja leluapäivällä. Lapset ovat innostuneet kirjastosta lainatuista kirjoista ja luimme niitä monen lapsen kanssa yhdessä sohvalla. Olemme päättäneet aloittaa kirjaprojektin muutamien viikkojen sisällä ryhmässä, joten nämä lasten kirjat ovat hyvin ajankohtaisia tällä hetkellä. Lasten aamu ulkoilun aikana kirjasin edellisen viikon moniammatillisen palaverin kyseisen lapsen henkilökohtaisen varhaiskasvatussuunnitelmaan. Yhteistyötahojen palaverit ovat todella tärkeä kirjata varhaiskasvatussuunnitelmaan, jotta esimerkiksi seuraavan ryhmän varhaiskasvatuksen opettaja pääsee perille mitä on puhuttu ja milloin. Samoin esimerkiksi varhaiskasvatuksen erityisopettaja saattaa käydä lukemassa lasten varhaiskasvatussuunnitelmia läpi sekä päiväkodin esihenkilö. Lapsen varhaiskasvatussuunnitelmaa laadittaessa on tärkeä tuntea lapsen osaaminen, vahvuudet, kiinnostuksen kohteet sekä yksilölliset tarpeet. Varhaiskasvatussuunnitelmaan kirjataan pedagogiset tavoitteet lapselle ja pedagogiselle toiminnalle, johon jokaisella lapsella on oikeus. Tavoitteita asetettaessa otetaan huomioon huoltajien ja mahdollisten asiantuntijoiden näkemykset lapsen hyvinvoinnista ja kehityksestä. (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2022, 12.)

Kävin lisäksi tulevien viskareiden varhaiskasvatussuunnitelmien päivitys aikataulutusta läpi yhdessä yksikkömme varhaiskasvatuksen erityisopettajan kanssa.

Tiistai

Tulin aamuvuoroon töihin ja sain viestiä yhden lapsen huoltajalta, että voisimmeko pitää teams-palaverin lapsen ja perheen yhteistyötahojen kanssa. Se sopi mainiosti ja tämän viikon aikana pääsemme istumaan alas ja sopimaan yhteistyötahon vierailusta ryhmässämme. Tällaisiin palavereihin on hyvä varata kiireetön aika ja kysyä koko tiimin ajatukset ja mielipiteet itselle ylös, jotta ne voi esittää palaverissa. Tällöin kaikkien tiimiläisten ajatukset ja mielipiteet tulevat varmasti ilmi ja kaikki tulevat kuulluksi.

Keskiviikko

Tulin iltavuoroon ja pääsin saman tien pukemaan lapsiamme ulos. Meillä alkoi heti pukemisen jälkeen oma tiimimme ulkoilu aikaan. Keskiviikot ovat meillä aika ulkoilu painiotteisia, sillä tiimimme alkaa aina 9.30-10.30. Olen itse tyytyväinen, että tiimi aika on ulkoilu aikaan, sillä silloin kaikki ovat vielä virkeitä ja lapset viihtyvät hyvin ulkona. Suurin osa lapsista tulee aamupalalle, joten kaikki kerkeävät leikkimään hyvän tovin, ennen ulkoiluja.

Puhuimme lisää kirja hankkeestamme ja millä aikataululla kirjakassi kerkeää käymään kaikkien perheiden luona. Sovimme, että kun kirjakassissa on kiertänyt jokaisen perheen luona, voidaan hanketta jatkaa, toisen kirjan parissa tai useamman kirjan parissa. Ryhmässä ei ole ollut vastaavaa, joten tämä on mielenkiintoinen ja mukava projekti, joka etenee hienosti. Samon projekti tukee Helsingin kaupungin tavoitteita sekä päiväkotimme tavoitetta lisätä lukemista ja innostaa kirjallisuuden pariin.

Torstai

Torstaina päätin päivittää ryhmä portfoliotamme ja lisätä sinne uusia kuvia ja tekstiä. Helsingin kaupungin tavoite on tulevaisuudessa viestiä perheille ja huoltajille pelkästään portfolion kautta. Meidän päiväkodissamme on ryhmät tällä hetkellä saaneet itse niin sanotusti päättää, miten toimivat portfolion suhteen. Olen itse lisännyt sinne kuvia ja avannut tarkemmin pedagogista toimintaa. Samoin olen kertonut sinne tarkemmin lasten leikkejä ja avannut tarkemmin esimerkiksi leikinmerkitystä ja aikuisen roolia lapsen leikissä ja leikin rikastuttajana. Meillä osa perheistä haluaa mieluusti kuulla pedagogisesta tekemisestä ja leikinmerkitys ja leikkitaidot eivät saa kovin suurta kiinnostusta kaikkien keskuudessa. Tällöin varhaiskasvatuksen opettajana on todella tärkeä rooli avata perheille leikkiä tarkemmin ja portfolio on siihen yksi hyvä tapa. Pedagoginen dokumentointi on varhaiskasvatuksen suunnittelun, toteuttamisen, arvioimisen ja kehittämisen keskeinen työmenetelmä. Pedagoginen dokumentointi mahdollistaa lasten ja huoltajien osallistumisen toiminnan arviointiin, suunnitteluun ja kehittämiseen. Pedagoginen dokumentointi tuottaa tietoa lapsen elämästä, kehityksestä, kiinnostuksen kohteista, ajattelusta, oppimisesta ja tarpeista. Pedagoginen dokumentointi avaa lapsiryhmän toimintaa huoltajille konkreettisella ja monipuolisella tavalla. (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2022, 41.)

Viikkoyhteenveto

Tuleva moniammatillinen palaveri ja yhteistyö erikoissairaanhoidon kanssa on saatu aloitettua ja odotan innolla, mitä neuvoja, vinkkejä ja näkemyksiä tällä työntekijöillä on meille ja meidän ryhmälle. Koen todella tärkeänä, että erikoissairaanhoidon työntekijät jalkautuvat varhaiskasvatuksen arkeen. Aloin mielessäni jatko jalostamaan kirjaprojektia loppukevälle.

6.8 Kahdeksas viikko

Tulin aamulla iltavuoroon, tällä kertaa talomme sulkuvuoroon. Helsingin kaupungin linja on, että varhaiskasvatuksen opettajat eivät tekisi sulkuvuoroja ollenkaan. Itse pidän myös linjasta siltä osin järkevänä, että varhaiskasvatuksen opettajan läsnäolo on järkevämpää olla paikalla silloin, kun suurin osa lapsista on paikalla. Tällä hetkellä meidän päiväkodissa on päädytty tähän ratkaisuun, että koko henkilöstö tekee kaikkia vuoroja. Toki itse olen tykännyt henkilökohtaisesti olla aamusta aikaisin paikalla ja antaa rauhallista, kahdenkeskistä aikaa lapsille. Samoin pystyn hakemaan oman lapseni ajoissa päiväkodista. Tällä viikolla sovin puhe-
limessa toisen yhteistyötahon vierailusta havainnoimaan ryhmäämme.

Hän tulee seuraavien viikkojen aikana olemaan paikalla noin kerran- tai kaksi kertaa viikossa ryhmässä. Hänen tehtävänsä on havainnoida lasta ja antaa meille varhaiskasvatukseen pedagogista tukeaja neuvoja. Lopuksi pidetään yhteinen loppupalaveri, johon osallistuu eri hoitavat tahot ja lapsen huoltajat.

Tiistai

Meillä on muutamat lapset intoutuneet kovin askartelemaan ja tulevan laskiaisennakointiin teimme lasten kanssa kartongista laskiaispullat. Olin todella hyvilläni, että ryhmän lastenhoitaja otti askartelusta koppia ja itse sain olla lasten leikeissä mukana koko aamun, ettei kukaan keskeyttänyt leikkiä. Meidän ryhmämme sai junaradan ryhmään ja oli ihana nähdä, miten moni lapsi innostui rakentamaan junarataa. Meidän talossa on yksi iso laatikko puisia junaratoja, joka kiertää aina ryhmästä toiseen. Meidän päiväkotini on sillä lailla haastavassa asemassa tällä hetkellä, että uusia leluja ei oikein hankita, sillä päiväkotini siirtyy toisiin tiloihin vuonna 2026. Tällöin uusiin tiloihin tulee uudet lelut, huonekalut ja materiaalit. Nykyisen päiväkodin tavarat menevät todennäköisesti kierrätykseen Helsingin kaupungin uusix-verstaalle kunnostettavaksi ja huonokuntoiset roskeisiin.

Keskiviikko

Tänä keskiviikkona jouduin itse olemaan kotona sairaan lapsen kanssa, joten en päässyt töihin. Meillä olisi ollut varhaiskasvatuksen lastenhoitajien pedagogiikka tiimi, jossa aiheena oli lasten liikuntakasvatuksen tukeminen. Olimme ennakkoon tiimissä miettineet liikuntaa ja sen merkitystä omassa ryhmässämme.

Torstai

Meille tuli hoitavataho vierailemaan ryhmään ja päätimme olla pienryhmissä leikkimässä, jotta hän pääsee havainnoimaan meidän leikkejä ja siirtymätilanteita. Tänään myös junarata- ja kotileikki olivat todella suosittuja. Samoin erilaiset majaleikit ja siihen liittyvät mielikuvitusleikit ovat suosittuja. Meidän ryhmään tuli myös varhaiskasvatuksen erityisopettaja.

Meillä on osalla lapsista tehostettu tuki, johon kuuluu osa-aikainen varhaiskasvatuksen erityisopettajan tuki ja ryhmäkoon pienennys. Tällöin hän vierailee ryhmässämme noin kerran viikossa. Leikkien jälkeen lähdimme vessaan ja pukemaan, joten vieraileva asiantuntija näki meidän siirtymätilanteen ja sen jälkeen menimme juttelemaan yhdessä hänen ja varhaiskasvatuksen erityisopettajan kanssa. Hän kertoi meille tekemistään havainnoistaan ja antoi muutamia vinkkejä, joita voisi kyseisen lapsen kanssa kokeilla. Iltapäivällä soitin neuvolaan tiedustellakseni toimintaterapiasta ja keskimääräisistä jonotusajoista.

Sovin sähköpostitse meidän ryhmämme viskareiden niin sanotusta kummi ryhmästä, että milloin voisimme sopia yhteisen retken tai leikkiajan. Meidän ryhmässä on reilusti alle kymmenen viskaria, joten olisi hauskaa tehdä sopivaa yhteistyötä esiopetusryhmän kanssa, kun viskarit ovat syksyllä jo itsekin tulevia eskarilaisia.

Viikkoyhteenveto

Päätimme erikoissairaanhoidajan kanssa, että pidämme aina pienen keskustelun hänen tekemistään havainnosta, kun hän vierailee ryhmässämme. Olen saanut uutta ammatillista kokemusta, millaisia palavereja ja yhteistyötahoja varhaiskasvatuksen opettajana kohtaa. En ole ennen ollut vastaavanlaisissa tilanteissa, sillä toimin ennen alle kolmevuotiaiden varhaiskasvatuksen opettajana ja siellä harvoin oman kokemukseni mukaan on vastaavia yhteistyötahoja tai näin paljon heidän vierailujaan. Olen saanut ammatillista itseluottamusta ja pedagoginen osaamiseni on lisääntynyt valtavasti tämän lapsiryhmän myötä. Lisäksi olen tyytyväinen, miten positiivinen pedagogiikka näkyy meidän arjessa ja kuinka hyvin meidän tiimi voi.

7 Eettiset näkökulmat

Opinnäytetyötä kirjoittaessa, halusin olla täysin varma, että tarvitaanko Helsingin kaupungilta kuvauslupa tai tuleeko vanhemmilta pyytää lupa kirjoittaa työtä. Kerroin avoimesti koko ryhmän lasten huoltajille, että olen kirjoittamassa opinnäytetyötä, mutta mitään haastatteluja tai muuta vastaava ei tulla tekemään, sillä opinnäytetyöni on päiväkirjamuotoinen. Samoin tähän opinnäytetyöhön ei tullut valokuvia tai tunnistettavia tietoja lapsista. Halusin myös, ettei kirjoituksesta selviä päiväkodin sijainti. Tutkimuslupaa lähdin hakemaan Helsingin kaupungilta ja hyväksytty lupa tuli sähköpostiin.

Kirjoittaessa päiväkirjaa pidin erityisen tärkeänä näkökantana lapsen näkökulmaa asioihin ja samalla lapsen osallisuus oli hyvin tärkeässä roolissa. Kun toiminta on aikuisen suunnittelemaa varhaiskasvatuksessa, niin silloin aikuinen on aina tietynlaisessa auktoriteetti ja auktoriteetissa asemassa suhteessa lapseen ja lapsiin. Tämä näkökulma on hyvä tunnistaa ja pitää mielessä.

Opettajan vallankäyttö on sidoksissa moraaliin ja opettajan tulee toiminnallaan pyrkiä edistämään oppilaan oppimista ja suojelemaan tämän vapautta ja oikeutta vaikuttaa itseään koskeviin asioihin. (Iso-Seppälä 2024, 12.)

Iso-Seppälä (2024) mainitsee pro-gradu työssään, että aikuinen käyttää varhaiskasvatuksen arjessa erilaisia vallanmuotoja. Vallanmuodot voidaan jaotella hänen mukaansa lain puitteissa menevään valtaan, eli kun aikuinen ohjaa lasta tai pitää lapsesta kiinni, ettei hän esimerkiksi satuta itseään, tai jos aikuinen joutuu ohjaamaan lasta toimimaan lempeästi toisella tavalla. Tällöin aikuisen vallankäyttö on aina perusteltua. Aikuinen voi käyttää myös valtaa positiivisella tavalla, kuten erilaisilla palkitsemisilla tai kehuilla. Varhaiskasvatuksen henkilöstö voi käyttää lapsiin sanallista palkitsemista, joita on kiittäminen, kehuminen ja kannustaminen.

Sosiaaliseen palkitsemiseen henkilöstö voi käyttää lapsen kiittämistä, huomion osoitusta ja kiintymyksen osoittamista. Pro-gradussa oli mainittu monia mielenkiintoisia vallankäytön muotoja, jotka näkyvät ja voivat ilmetä varhaiskasvatuksen arjessa.

Nämä ovat niitä asioita, joita varhaiskasvatuksen henkilöstön on hyvä tiedostaa, kun tekevät lasten ja perheiden kanssa työtä päivittäin. Vallankäytön huonoja puolia on monia ja ne voidaan määritellä liian aikuiskeskeiseksi tai liian lapsikeskeiseksi, joka sekään ei ole lapsen kannalta hyvä asia. Samalla liian lapsikeskeinen pedagogiikka aiheuttaa pitkään jatkuessa oman kokemukseni mukaan henkilöstön uupumista. Tällöin lapset saattavat olla hyvin levottomia ja ryhmässä saattaa tapahtua erilaisia konfliktitilanteita.

Liian aikuiskeskeinen vallankäyttö on myös lasten kannalta huono vaihtoehto, ja lapset tottelevat silloin mielestäni aikuista vääristä syistä. Liian aikuiskeskeinen vallankäyttö voi ilmetä lapsen tarpeiden laiminlyöntinä, turhina rankaisuina tai lapselle asetettuina liiallisina vaatimuksina tai lapsen persoonan huomioimattomuudella. Tähän samaan negatiiviseen vallankäytön voidaan liittää liian lamaannuttava vallankäyttö, jossa suunnitelmat viedään läpi ehdottomasti ja joustamattomasti lasta kuuntelematta. Onneksi en itse ole todistanut tämäntyyppistä toimintaa varhaiskasvatuksessa. (Iso-Seppälä 2024, 15.)

8 Johdonmukaisuus

Koko tämän opinnäytetyön prosessin aikana on ollut tärkeä huomata, että positiivinen pedagogiikka perustuu aitoihin havaintoihin lapsiryhmän arjessa ja oikeaan tietoon ja havaintoihin. Olen omalla esimerkilläni tuonut positiivista pedagogiikkaa ja sitä ajatusmallia, että ryhmäsämme positiivinen pedagogiikka ja sensitiivisyys on pysyvä malli sekä lasta ja perheitä kunnioittava ilmapiiri. Olen koko prosessin ajan tarjonnut jokaiselle lapselle mahdollisuuksia onnistua ja nähdä lapsessa se hyvä.

Jokaiselle lapselle annetaan kehuja aikuiselta ja nähdään hänessä ensisijaisesti hyvä. Samoin olen lukenut paljon alan ammattikirjallisuutta sekä varmistanut, että oma osaamiseni perustuu todenmukaiseen- ja tutkittuun tietoon.

9 Yhteenveto

Kahdeksan intensiivistä viikkoa opinnäytetyötä kirjoittaessa on lähestymässä loppuaan. Olen todella ylpeä, että positiivinen pedagogiikka valikoitui lopulta opinnäytetyöni aiheeksi. Koen, että positiivinen pedagogiikka on varhaiskasvatuksen ja ajan hengen mukainen sekä ajankohtainen. Samalla positiivinen pedagogiikka on juuri meidän ryhmälle sopiva ja ajankohtainen aihe.

Koko tämän opinnäytetyönprosessin ajan luin alan ammattikirjallisuutta ja kahlasin varhaiskasvatussuunnitelman perusteita perusteellisesti läpi. Ilokseni huomasin, että positiivinen pedagogiikka todella näkyy arjessamme ja sen ovat myös muut huomanneet. Samoin olemme saaneet lasten huoltajilta palautetta, että ovat olleet tyytyväisiä, kun tulin viime syksynä uudeksi varhaiskasvatuksen opettajaksi meidän ryhmään. Samoin olen tuonut lisää pedagogista tietoisuutta arkeen ja saanut edistettyä lasten tuen tarpeiden kartoitusta terveydenhuollossa eteenpäin, joka taas omalta osaltaan tukee ja edistää lasten ja perheiden hyvinvointia.

9.1 Tavoitteiden toteutuminen

Opinnäytetyöni tavoite oli lisätä positiivista pedagogiikkaa lapsiryhmän arkeen ja tuoda lapsen sensitiivistä kohtaamista jokapäiväiseksi tavaksi toimia ja työskennellä. Samoin tarkoituksena oli havainnoida ja selvittää millä keinoilla positiivista pedagogiikkaa voidaan lisätä tavaksi työskennellä lasten kanssa. Mitkä ovat niitä konkreettisia keinoja, jota kaikki tiimin jäsenet voivat hyödyntää työssään. Lisäsin erilaisia positiivisia menetelmiä, jotka samalla tukevat lasten osallisuutta, muodostavat positiivisia kokemuksia heille varhaiskasvatuksesta ja osallistavat lisäksi perheitä varhaiskasvatuksen arkeen, muun muassa lukuprojektin avulla.

Pikkuhiljaa aloin huomata viikkojen kuluessa eteenpäin, miten positiivisen menetelmän tavat alkoivat näkymään lapsissa ja työntekijöissä. Tiimissä ei esiintynyt juurikaan negatiivisia ajatuksia tai puhetta, kuinka jaksamme tämän toimintakauden loppuun ja miten lapset tulevat jaksamaan pitkän talven. Omien havaintojeni perusteella positiivisuus on aidosti läsnä arjessa, ja tiimiläiset ovat omaksuneet uuden tavan toimia lasten kanssa. He ehdottelevat oma-toimisesti, mitä voisi tehdä ja toimia lasten kanssa ja kysyvät kaikkien kuulumisia ja ovat kiinnostuneista myös lasten kuulumisista entistä aktiivisemmin.

Samoin olemme saaneet sitoutettua lapsetkin näihin toimintamalleihin, kuten onnistumistäh- tien antamiseen ja muiden auttamiseen ja kehumiseen. Kun tavoitteena on kehittää ja tuoda varhaiskasvatukseen uutta pedagogista näkökulmaa ja tapaa työskennellä, pitää pystyä luopu- maan vanhasta tavasta toimia varhaiskasvatuksessa. Mikäli kaikkea vanhaa pedagogista toi- mintaa ja tapoja pidetään yllä edelleen ja sen päälle lisätään uutta opittua, on suurena uh- kana, että henkilöstö uupuu ja ylikuormittuu. (Fonsén, Heikka, Hujala & Turja 2011, 56.)

Opinnäytetyölle asettamani tavoitteet onnistuvat mielestäni hyvin ja onnistuneesti. Sain päi- väkodin esihenkilöltä valtavan hyvää palautetta onnistumis- keskustelussani. Sain kuulla, mi- ten pedagoginen osaamiseni on todella hyvää ja sellaista, jota päiväkodissa ja ryhmässä on kaivattu. Olen tuonut paljon uusia ideoita ja pedagogisia mielipiteitä päiväkotiin. Esihenkilö toivoi, että jatkan edelleen aktiivista keskustelua arjessa ja uskallan tuoda enemmän mieli- teitäni esiin. Tavoitteet onnistuivat hyvin ja vaikka päivissä oli paljon asioita, jotka ei aivan suoranaisesti liittyneet positiiviseen pedagogiikkaan, vaan liittyi esimerkiksi moniammatilli- seen työskentelyyn, niin silti positiivisuus ja sensitiivisuus näkyi arjessa erilaisina onnistumi- sina ja tapoina kohdata lapsi. Päivittäisissä hetkissä lasten kanssa positiivinen pedagogiikka on helppo toteuttaa esimerkiksi lounaalla lasten kanssa juttelu ja ratkaisukeskeinen tapa ratkoa leikkitalanteissa lasten ristiriitatilanteita. Positiivinen pedagogiikka on oiva keino tukea lasten välistä tapaa puhua toisilleen ja toimia ryhmässä. Lasten kielitietoisuus ja osallisuus lisääntyi myös opinnäytetyönprosessin aikana. Siiri-Siili projekti lisäsi lasten kiinnostusta kirjoihin ja lukemiseen ja tällä hetkellä lapset ovat innostuneet myös eri kirjastoista. Varhaiskasvatuk- sessa voidaan lisätä lasten lukuinnon lisääntymistä positiivisella suhtautumisella kirjallisuu- teen, kirjoihin ja ääneen lukemiseen. Henkilöstö on tässäkin tapauksessa mallintamassa omalla esimerkillään lapsille. Varhaiskasvatuksen henkilöstö on kielellisenä esimerkkinä lap- sille, ja he kiinnittävät huomiota kielenkäyttöön ja puheeseen. Henkilöstö myös rohkaisee lapsia monipuoliseen kielenkäyttöön. (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2022, 35.)

Positiivinen pedagogiikka on noussut ryhmässä sille tarkoitettuun asemaan, kuin sen tulisi olla jokaisessa päiväkodissa. Ryhmämme aikuiset toimivat sensitiivisellä työotteella lasten kanssa ja perheet kohdataan lämpimästi, eikä tuomita tai arvostella heitä. Ryhmässä toteutuu en- tistä paremmin kokopäiväpedagogiikka ja nyt myös iltapäivät nähdään mahdollisuutena toimia esimerkiksi pienryhmissä ja toteuttaa monipuolista toimintaa. Kirjojen lukeminen onnistuu myös hyvin iltapäivällä ja pienen lapsiryhmän kanssa, kun osa lapsista saattaa vielä nukkua ja olla lepäämässä lepohuoneessa. Olen jakanut omaa osaamistani avoimesti tiimissä ja tuonut omia ajatuksia rohkeasti esiin ja sanoittanut ääneen, kun olen halunnut tiettyihin asioihin muutosta. Tiimini ovat ottaneet asiat hienosti vastaan, ja kukaan ei ole maalannut minkään- laisia uhkakuvia ilmoille. Toivon, että opinnäytetyötäni lukevat saisivat ideoita tai vinkkejä, miten voi tuoda positiivista pedagogiikkaa omaan lapsiryhmään. Lisäksi lukijat huomaisivat, kuinka pienillä teoilla voi tuoda positiivisuutta arkeen ja aina kaiken uuden toimintatavan ei tarvitse olla kovin ”maata mullistavaa”.

Vaan loppujen lopuksi pienet teot ratkaisevat. Kaiken kaikkiaan positiivinen pedagogiikka oli onnistunut valinta opinnäytetyölleni ja onnistunut projekti ja asian käsittely oli tarpeellinen.

9.2 Ammatillinen kehittyminen opinnäytetyön aikana

Ammatillinen kehittymiseni opinnäytetyöprosessin aikana on huima.

Olen saanut oppia paljon ja kaiken uuden omaksuminen ei ole aina ollut helppoa ja uuden toimintatavan juurruttaminen on vienyt aikaa työpaikalla. Samoin olen osittain ollut aika yksin prosessin aikana, kun olen ainoa varhaiskasvatuksen opettaja tiimissäni. Aina ei ole ollut mahdollista pohtia ja arvioida onko toiminut hyvin tai onnistuneesti. Pedagoginen pohdinta on varhaiskasvatuksen lastenhoitajien kanssa hieman erilaista, kuin varhaiskasvatuksen opettajien kanssa.

Positiivisen pedagogiikan tietoperusta on lisääntynyt valtavasti, tutustuen aiheeseen monien ammattikirjojen parissa sekä etsinyt tietoa internetistä ja konsultoinut päiväkodin erityisopettajaa ja esihenkilöä.

Opinnäytetyön suunnitteluprosessin aikana, kun hahmottelin millainen minun ammatti-identiteetti on ja voiko se vielä kehittyä vahvemmaksi. Niin olen todella iloinen, kun tämän kahdeksan viikon aikana huomasin positiivisia muutoksia itsessäni. Ammatillinen resilienssini on vahvistunut ja olen oppinut eri tavalla sietämään keskeneräisyyttä. Keskeneräisyyden sietäminen ei ole itselleni itsestäänselvyys ja se on vaatinut paljon henkisiä voimavaroja. Osaan mielestäni paremmin iloita, pienen hetken välitavoitteista. Samoin ammatillinen varmuus on lisääntynyt ja pystyn paremmin perustelemaan omia päätöksiäni työyhteisössä.

Näen positiivisen pedagogiikan merkityksen varhaiskasvatuksessa vahvemmin ja näen sen tärkeän merkityksen lasten hyvinvoinnin kannalta. Ajatustasolla positiivinen pedagogiikka varmasti voi säikäyttää osan varhaiskasvatuksen henkilöstöstä. Päiväkodeissa aika pitkälti on toimittu vuosia tietyllä tavalla ja uudet työmenetelmät saatetaan nähdä ohimenevinä ylhäältä suunnattuina ilmiöinä, joita on pakko toteuttaa. Varhaiskasvatuksen kiireisessä ja alati muuttuvassa arjessa positiivisuus ja positiivinen pedagogiikka on tärkeä arvo sekä pitkällä aikavälillä se tuo arkeen mielekkyyttä ja jaksamista. Näiden asioiden toteutuessa se lisää henkilöstön työn mielekkyyttä. Positiivinen pedagogiikka ei vie keneltäkään aikaa tai vaadi suuria ponnisteluja, vaan aivan jokainen voi halutessaan toteuttaa sitä arjessa lasten ja perheiden kanssa. Loppupeleissä kahdeksan viikkoa on mille tahansa kehittämistyölle lyhyt aika. Tulen edelleen opinnäytetyön päättymisen jälkeen jatkamaan positiivista pedagogiikka ja lapsen sensitiivistä kohtaamista. Tämä on työmenetelmä itselläni, joka on tullut jäädäkseen ja aion tuoda sen positiivisia vaikutuksia jatkossakin esiin työyhteisössä ja ryhmän ulkopuolisille henkilöille. Toki myös meidän ryhmässä aina voi kehittää lisää ja uskon, että koskaan ei voi olla varhaiskasvatuksessa täysin valmis.

Erilaisten positiivisten projektien jatkuminen voisi olla päiväkodissa arkipäivää, eikä sidottuina johonkin projektiin. Esimerkiksi Siiri-Siili voisi olla jatkuva asia ryhmässä ja sitä myös voi jatkojalostaa tai keksi täysin uuden hahmon.

Pienryhmiä voi kehittää vielä pidemmällä, jolloin positiivisuus ja rauhallisuus säilyy ryhmässä ja jokainen lapsi voidaan kohdata entistä sensitiivisemmin ja yksilöllisemmin. Pienryhmissä toiminen varhaiskasvatuksessa tukee kokopäiväpedagogiikkaa. Jolloin kaikki toiminta varhaiskasvatuksessa on pedagogista toimintaa, ei vain ohjatut tuokiot.

Varhaiskasvatuksessa tulisi lisätä positiivista pedagogiikka ja avata sen merkitystä esimerkiksi erilaisissa koulutuksissa ja talon palaverissa. Tämä saattaisi motivoida useampia henkilöitä ja tämä voisi olla myös koko talon toimintasuunnitelmassa, jota arvioidaan jatkuvasti ja sen esiintymistä ryhmissä pystytään seuraamaan. Oma toiveeni on, että varhaiskasvatuksen henkilöstö pitää avoimen mielen ja halun oppia uusia tapoja toimia ja tehdä töitä. Samoin jokaisella työntekijällä olisi aito halua olla töissä lasten parissa ja toteuttaa positiivista työskentelytapaa. Samalla nähtäisiin, miten jokainen työntekijä voi itse omalla toiminnallaan vaikuttaa koko talon ilmapiiriin ja työhyvinvointiin.

10 Pohdinta

Kahdeksan viikkoa päiväkirjanpitoa takana ja positiivisen pedagogiikan lisääminen lapsiryhmään on ollut omanlainen urakka. Ennen opinnäytetyön aloitusta pohdin pitkään, mikä olisi hyvä aihe ja tarpeellinen aihe, josta lapset ja perheet hyötyisivät konkreettisesti. Oli hienoa huomata, että positiivista pedagogiikka on ollut ryhmässä jo ennen opinnäytetyötä, siihen ei vain ole osannut kiinnittää samalla lailla huomiota. Olen edelleen sitä mieltä, että positiivinen pedagogiikka on yksi suuri asia, joka rauhoittaa ja maadoittaa lapsia, jos lapsiryhmä on haastava ja ryhmässä on paljon tuentarpeisia lapsia. Positiivisuus ruokkii lisää positiivisuutta. Samoin pikkuhiljaa lapset alkavat myös hyödyntämään sitä ryhmässä. Oli huikea huomata erään impulsiivisen lapsen käyttävän sanoja, ennen kuin toimi. Se todisti itselleni, ettei työni ole mennyt hukkaan ja se kantaa pitkällä tähtäimellä hedelmää ryhmässä. Olen alkanut huomata eri lailla miten useissa arjen tilanteissa positiivisen pedagogiikan menetelmät ovat läsnä, vaikka ei itse aina koe käyttävänsä kyseistä menetelmää tai ajatusta. Haastavissa lepo hetki tilanteissa on onnistunut luovimaan lapsen kanssa ja ottamaan käyttöön positiivisuuden ja luovuuden sekä leikillisyyden. Esimerkkinä erään lapsen unikaverille on keksitty taikaporkkana, jonka saa aina käyttöönsä lepo hetken jälkeen. Taikaporkkana on kartongista askarreltu yksinkertainen porkkana, joka on väritetty hopea- tai kultatussilla. Yksinkertaisia pieniä elementtejä on arjessa, kunhan vain havainnoi niiden olemassaolon.

Toivon, että varhaiskasvatuksessa positiivinen pedagogiikka voitaisiin nähdä elementtinä, joka otetaan kaikissa ryhmissä käyttöön ja varhaiskasvatuksen henkilöstö voitaisiin perehdyttää menetelmään paremmin, joka pikkuhiljaa alkaisi leviämään koko työyhteisöön ja henkilöstö sitoutuisi sen käyttämiseen paremmin.

Edelleen suurin osa ihmisistä ensimmäistä kertaa kuultuaan sanan positiivinen pedagogiikka saattaa kuvitella, että se on joku irrallinen asia ylhäältä päin käskytetty villitys tai trendi-ilmiö. Samoin usein saattaa kuulla, että varhaiskasvatuksen henkilöstö ei jaksakaan opetella uuden ja monimutkaisen asian käyttöönottoa kaiken kiireen keskellä. Positiivinen pedagogiikka on mielestäni suhteellisen helppo käsittää ja uskon, että jokaisen on mahdollista omak- sua ajatusmalli ja valjastaa se ammatilliseen käyttöönsä lasten- ja perheiden kanssa.

Lähteet

Ensimmäinen lähde

Ahonen, L. 2017. Haastavat kasvatustilanteet. Lämpimän vuorovaikutuksen käsikirja. 2. painos. Jyväskylä: PS-Kustannus.

Avola, P., Pentikäinen, V. 2020. Kukoistava kasvatus. Positiivisen pedagogiikan ja laaja-alaisen hyvinvointiopetuksen käsikirja. 2. painos. Beehappy Publishing Oy.

Cantell, H. Vaikeat vanhemmat, kurjat kollegat?. Ratkaiseva vuorovaikutus aikuisten kesken. 1. painos. Jyväskylä: PS-Kustannus.

Heikka, J., Fonsén, E., Elo, J., Leinonen, J. (toim.) 2020. Osallisuuden pedagogiikka varhaiskasvatuksessa. Tampere: Kopio-Niini.

Hujala, E., Turja, L. 2011. Varhaiskasvatuksen käsikirja 5. painos. Jyväskylä: PS-Kustannus.

Karila, K., Lipponen, L. (toim.) 2013. Varhaiskasvatuksen pedagogiikka. Tallinna: Vastapaino.

Leskisenoja, E. 2017. Positiivisen pedagogiikan työkalupakki. Jyväskylä: PS-Kustannus.

Leskisenoja, E. 2021. Positiivinen pedagogiikka varhaiskasvatuksessa. Toteuta käytännössä. 2. painos. Jyväskylä: PS-Kustannus.

Lundán, A. 2020. Konstit vähissä? Ratkaisuja haastaviin kasvatustilanteisiin. Jyväskylä: PS-Kustannus.

Trogen, T. 2020. Positiivinen kasvatus. Jyväskylä: PS-Kustannus.

Trogen, T. 2021. Ilo olla yhdessä. Positiivisen vanhemmuuden voima. Helsinki: Kirjapaja.

Wenström, S. 2020. Positiivinen johtaminen. Johda paremmin opetus- ja kasvatusalalla. Jyväskylä: PS-Kustannus.

Helsingin kaupunki 2011. Hyve Päivähoito 4 v lapsen vasukeskustelurunko. Viitattu 14.4.2025. https://www.hel.fi/static/sote/perheentuki/pdf/P%C3%A4iv%C3%A4hoito_4vuotiaan%20lapsen%20vasukeskustelurunko%20%20SUOMI.pdf

Iso-Seppälä, H. 2024. Varhaiskasvatuksen opettajien kokemuksia aikuisten suhteessa lapsiin käyttämästä vallasta päiväkodin arjessa. Viitattu 15.5.2025. <https://oulurepo.oulu.fi/bitstream/handle/10024/49427/nbnfioulu-202405133387.pdf;jsessionid=AF3A18B27B416083CD9F3B4F46F8981A?sequence=1>

Kipinäkeskus 2025. Roihusten perhe. Viitattu 18.4.2025. <https://www.kipinakeskus.fi/roihusten-perhe/>

Lämsä, T. Kasvatus ja aika 2024. Kokopäiväpedagogiikka ja sen kehittäminen varhaiskasvatuksessa. Viitattu 12.5.2025. <file:///C:/Users/Emilia/Downloads/102527-Artikkelin%20teksti-199740-4-10-20210624.pdf>

Meriläinen, M. 2024. Pelaamisen hyödyt. Viitattu 10.4.2025. <https://www.mll.fi/vanhemmille/tietoa-lapsiperheen-elamasta/lapset-ja-media/digitaalinen-pelaaminen/pelaamisen-hyodyt/>

Opetushallitus 2025. Lapsen oikeudet. Viitattu 15.5.2025. <https://www.oph.fi/fi/lapsen-oikeudet>

Opetusalan ammattijärjestö OAJ. Varhaiskasvatuksen opetushenkilöstöä koskevat työaikamääräykset 2023. Sak-työaika esite. Viitattu 9.4.2025.
https://www.oaj.fi/contentassets/9285bd1cc29540fd89c0c3f7f74b62f7/sak-tyoaika-esite_2023-1.pdf

Opetushallitus 2022. Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet. Viitattu 16.5.2025.
https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/Varhaiskasvatussuunnitelman_perusteet_2022_2.pdf

Positiivinen oppiminen 2025. Positiivinen oppiminen ja positiivinen psykologia. Viitattu 9.4.2025.
<https://www.positiivinenoppiminen.fi/positiivinen-oppiminen-positiivinen-pedagogiikka/>

Reunanen, J. 2024. Arvio: Hyvinvointialueiden talous sukeltaa paljon odotettua enemmän. Viitattu 10.3.2025
<https://yle.fi/a/74-20103179>

Tutkittua varhaiskasvatuksesta 2022. Varhaiskasvatuksen pedagogiikka kohti teoreettisia määritelmiä. Viitattu 13.4.2025.
<https://tutkittuavarhaiskasvatuksesta.com/2022/08/26/varhaiskasvatuksen-pedagogiikka-kohti-teoreettisia-maaritelmia/>

Kuviot

Kuvio 1: Varhaiskasvatuksen sidosryhmät	15
---	----